

ENERGOPROJEKT OPREMA A.D., BEOGRAD
GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ ZA 2018. GODINU

Beograd, April 2019. godine

U skladu sa članom 50. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011), članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu obavljanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), članom 29. Zakona o računovodstvu i članom 368. Zakona o privrednim društvima **Energoprojekt Oprema a.d. iz Beograda, MB: 07073186** objavljuje:

GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ ZA 2018. GODINU

SADRŽAJ

1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1.1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA 2018. GODINU

1.2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI *(Napomena)

2. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

3. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG IZVEŠTAJA

4. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA * (Napomena)

5. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA * (Napomena)

1. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1.1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA 2018. GODINU

- Bilans uspeha - konsolidovani
- Bilans stanja – konsolidovani
- Izveštaj o tokovima gotovine - konsolidovani
- Izveštaj o promenama na kapitalu - konsolidovani
- Izveštaj o ostalom rezultatu - konsolidovani
- Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Попуњава правно лице - предузетник																							
Матични број	0	7	0	7	3	1	8	6	Шифра делатности	4	3	9	9	ПИБ	1	0	0	0	0	1	4	9	2
Назив Енергопројект Опрема АД																							
Седиште Београд, Булевар Михаила Пупина 12																							

БИЛАНС УСПЕХА-консолидовани
за период од 01.01. до 31.12. 2018. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		2,100,298	4,585,131
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002			
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009	9а	2,091,926	4,582,776
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	9а	14,206	14,546
611	2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	9а	331,661	694,490
613	4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013	9а	134,284	1,080,142
614	5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014	9а	1,427,614	2,308,305
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	9а	184,161	485,293
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	9б	8,372	2,355
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		2,321,094	4,548,319

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019			
62	II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	10	753,486	2,493,087
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	10	19,945	20,494
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	11	533,956	546,341
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	12	847,483	1,276,566
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	13a	17,308	18,112
541 до 549	X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	13b	671	14,282
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	14	148,245	179,437
	V. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) ≥ 0	1030			36,812
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) ≥ 0	1031		220,796	
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)	1032	15a	75,216	356,883
66, осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		2,008	23,051
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034		430	203
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035		1,463	9,891
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		0	12,834
669	4. Остали финансијски приходи	1037		115	123
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		55	5,222
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		73,153	328,610
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040	15b	95,347	407,486
56, осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		8,152	53,475
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042		2,384	1,043
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043		2,361	48,641
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045		3,407	3,791
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046		67,900	28,081
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047		19,295	325,930
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)	1048			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)	1049		20,131	50,603
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	17а	307,808	104,367
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	17б	48,207	63,368
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)	1054		18,674	27,208
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)	1055			
69-59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			
59-69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	18	613	3,276
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)	1058	19	18,061	23,932
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	20	18,025	5,516
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062	41	343	655
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062 - 1063)	1064	20	379	19,071
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062 + 1063)	1065			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067		379	19,071
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070		1	54
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

У Београду

дана 11.03.2019. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014)

Попуњава правно лице - предузетник																							
Матични број	0	7	0	7	3	1	8	6	Шифра делатности	4	3	9	9	ПИБ	1	0	0	0	0	1	4	9	2
Назив Енергопројект Опрема АД																							
Седиште Београд, Булевар Михаила Пупина 12																							

БИЛАНС СТАЊА - консолидовани
на дан 31.12.2018. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		535,749	866,234	830,575
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003	22	203	447	691
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	22	203	447	691
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007				
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010	23	374,316	508,156	513,567
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011		276	75,058	75,058
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012		325,618	327,250	330,352
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013		43,288	49,297	52,070
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014				
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015		5,134	4,459	4,310
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016			52,092	51,777
027 и део 029	7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04. осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024	24	161,230	245,138	267,265
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026	24a	152,968	155,383	257,216
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027	24a	17	80,683	12
део 043, део 044 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028				
део 043, део 044 и део 049	5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029				
део 045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
део 045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033	24б	8,245	9,072	10,037
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034	25		112,493	49,052
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036	25		112,493	49,052
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 и део 059	4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања по основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041				
288	V. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		4,177,494	3,874,863	5,002,799
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044	26	516,162	354,009	869,456
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045	26	254,466	185,550	179,798
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048	26		4,229	
14	5. Стална средства намењена продаји	0049				
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	26	261,696	164,230	689,658
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051	27	1,295,392	1,237,043	1,254,364
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052	27	24,432	24,490	25,523
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	27	83,465	285,795	334,157
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055	27	693,084	703,171	526,475
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056	27	494,411	223,587	367,619
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057	27			590
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059	28	54,485	33,673	46,978
22	IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	29	3,581	38,863	33,642
236	V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061				
23 осим 236 и 237	VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	0062	30	18,561	18,604	20,130
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064	30	18,561	18,604	20,130
232 и део 239	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 и део 239	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	30			
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	31	190,213	14,517	1,423,747
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	32а	85,970	310,056	61,150
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	32б	2,013,130	1,868,098	1,293,332
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	0071		4,713,243	4,741,097	5,833,374
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	43	10,643,321	14,404,162	19,053,736
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) ≥ 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)	0401	33	1,049,726	1,126,594	1,321,558
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	0402	33а	151,053	151,053	151,053
300	1. Акцијски капитал	0403	33а	144,131	144,131	144,131
301	2. Удели друштава с ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410	33а	6,922	6,922	6,922
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	33б	29,939	29,939	29,939
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414	33ц	250,185	249,081	249,081
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415	33д	5,150	84,829	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416	33е	86		3,094
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418 + 0419)	0417	33ф	613,485	611,692	894,579
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	33ф	613,106	592,621	713,381
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	33ф	379	19,071	181,198
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)	0424		27,204	34,695	29,261
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	0425	34	21,055	26,430	27,076
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426	34а	11,826	17,303	18,340
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	34б	9,229	9,127	8,736
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0432	35	6,149	8,265	2,185
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				
413	4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12. 2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439	35	6,149	8,265	2,185
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441	41	39,925	40,073	40,728
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	0442		3,596,388	3,539,735	4,441,827
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	0443		2,105,759	2,249,467	
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444		269,148		
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446	36b	1,836,611	2,249,467	
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447				
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449				
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	37	225,581	449,543	2,261,845
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	0451	38	806,159	602,675	997,099
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452	38	25		150
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454	38	6,061	32,736	35,695
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455	38	5,807	5,820	6,066
435	5. Добављачи у земљи	0456	38	663,321	497,358	724,902
436	6. Добављачи у иностранству	0457	38	130,945	66,761	215,814
439	7. Остале обавезе из пословања	0458				14,472
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	39	45,181	45,005	46,474
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	40а	986	1,316	1,088
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	40б	12,654	2,725	875
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	40ц	400,068	189,004	1,134,446

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 01.01.2017.
1	2	3	4	5	6	7
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) ≥ 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) ≥ 0	0464		4,713,243	4,741,097	5,833,374
89	Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465	43	10,643,321	14,404,162	19,053,736

У Београду

дана 11.03.2019. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 0 7 0 7 3 1 8 6 Шифра делатности 4 3 9 9 ПИБ 1 0 0 0 0 1 4 9 2

Назив Енергопројект Опрема АД

Седиште Београд, Булевар Михаила Пупина 12

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ-консолидовани
за период од 01.01. до 31.12.2018. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	3001	3,110,659	3,940,219
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)			
1. Продаја и примљени аванси	3002	2,476,964	3,622,701
2. Примљене камате из пословних активности	3003	984	5,221
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	632,711	312,297
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	2,861,963	6,804,811
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	2,164,957	6,144,801
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	557,218	554,409
3. Плаћене камате	3008	70,676	22,861
4. Порез на добитак	3009	9,147	12,903
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	59,965	69,837
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	248,696	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012		2,864,592
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА	3013	90,428	11,511
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)			
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	82,934	126
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016	1,038	3,872
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017		
5. Примљене дивиденде	3018	6,456	7,513
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	9,964	14,495
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	9,964	14,495
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023	80,464	
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024		2,984
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	3025		2,249,467
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)			
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027		

Позиција	АОП	Текућа година	
		31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		2,249,467
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	143,401	700,067
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033		
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034	141,304	
4. Остале обавезе (одливи)	3035		510,296
5. Финансијски лизинг	3036	2,097	3,303
6. Исплаћене дивиденде	3037		186,468
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		1,549,400
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	143,401	
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	3,201,087	6,201,197
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	3,015,328	7,519,373
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042	185,759	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043		1,318,176
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	14,517	1,423,747
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	2,298	2,350
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	12,361	93,404
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	190,213	14,517

У Београду,

дана 11.03.2019. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Законски заступник

[Handwritten signature in blue ink]

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 0 7 0 7 3 1 8 6 Шифра делатности 4 3 9 9 ПИБ 1 0 0 0 0 1 4 9 2

Назив Енергопројект Опрема АД

Седиште Београд, Булевар Михаила Пупина 12

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ-консолидовани
за период од 01.01. до 31.12. 2018. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		379	19,071
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003		1,299	
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011	33	913	6,073
	б) губици	2012	33	12	337

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година 31.12.2018	Претходна година 31.12.2017
1	2	3	4	5	6
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добаци	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добаци	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добаци	2017	33	4	80,671
	б) губици	2018	33	80,670	
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			86,407
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		78,466	
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021		195	
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) ≥ 0	2022			86,407
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) ≥ 0	2023		78,661	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) ≥ 0	2024			105,478
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) ≥ 0	2025		78,282	
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 ≥ 0 или АОП 2025 > 0	2026		78,282	105,478
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027		78,282	105,478
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

У Београду

Законски заступник

дана 11.03.2019. године

[Handwritten signature in blue ink]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник																							
Матични број	0	7	0	7	3	1	8	6	Шифра делатности	4	3	9	9	ПИБ	1	0	0	0	0	1	4	9	2
Назив Енергопројект Опрема АД																							
Седиште Београд, Булевар Михаила Пупина 12																							

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ-консолидовани

за период од 01.01. до 31.12.2018. године

- у хиљадама динара -

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		30		31		32	
		АОП	Основни капитал	АОП	Уписани а неуплаћени капитал	АОП	Резерве
1	2	3		4		5	
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037	
	б) потражни салдо рачуна	4002	151,053	4020		4038	29,939
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003		4021		4039	
	б) Исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040	
	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4005		4023		4041	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4006	151,053	4024		4042	29,939
	Промене у претходној 2017. години						
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4007		4025		4043	
	б) промет на потражној страни рачуна	4008		4026		4044	
	Стање на крају претходне године 31.12.2017.						
5.	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4009		4027		4045	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4010	151,053	4028		4046	29,939
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048	
	Кориговано почетно стање текуће година на дан 01.01. 2018.						
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4013		4031		4049	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4014	151,053	4032		4050	29,939
	Промене у текућој 2018. години						
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4015		4033		4051	
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034		4052	
	Стање на крају текуће године 31.12. 2018.						
9.	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4017		4035		4053	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4018	151,053	4036		4054	29,939

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
	2		6		7		8
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна	4055		4073		4091	
	б) потражни салдо рачуна	4056		4074		4092	894,579
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4057		4075		4093	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4058		4076		4094	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. 2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2б) \geq 0$	4059		4077		4095	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1б - 2a + 2б) \geq 0$	4060		4078		4096	894,579
4.	Промене у претходној 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4061		4079		4097	314,432
	б) промет на потражној страни рачуна	4062		4080		4098	31,545
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4б) \geq 0$	4063		4081		4099	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4a + 4б) \geq 0$	4064		4082		4100	611,692
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4065		4083		4101	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4066		4084		4102	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2018.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6б) \geq 0$	4067		4085		4103	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6a + 6б) \geq 0$	4068		4086		4104	611,692
8.	Промене у текућој 2018. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4069		4087		4105	4,435
	б) промет на потражној страни рачуна	4070		4088		4106	6,228
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018.						
	а) дуговни салдо рачуна ($7a + 8a - 8б) \geq 0$	4071		4089		4107	
	б) потражни салдо рачуна ($7б - 8a + 8б) \geq 0$	4072		4090		4108	613,485

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	330	АОП	331	АОП	332
			Ревалоризационе резерве		Актуарски добици или губици		Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4109		4127		4145	
	б) потражни салдо рачуна	4110	249,081	4128		4146	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4111		4129		4147	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4112		4130		4148	
	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4113		4131		4149	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4114	249,081	4132		4150	
	Промене у претходној 2017. години						
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4115		4133		4151	
	б) промет на потражној страни рачуна	4116		4134		4152	
	Стање на крају претходне године 31.12.2017.						
5.	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4117		4135		4153	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4118	249,081	4136		4154	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4119		4137		4155	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4120		4138		4156	
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018.						
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4121		4139		4157	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4122	249,081	4140		4158	
	Промене у текућој 2018. години						
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4123	195	4141		4159	
	б) промет на потражној страни рачуна	4124	1,299	4142		4160	
	Стање на крају текуће године 31.12. 2018.						
9.	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4125		4143		4161	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4126	250,185	4144		4162	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	333	АОП	334 и 335	АОП	336
			Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштва		Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја		Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181	1,487	4199	
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182		4200	
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2b \geq 0$)	4167		4185	1,487	4203	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1b - 2a + 2b \geq 0$)	4168		4186		4204	
4.	Промене у претходној 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187	337	4205	
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188	6,073	4206	
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4b \geq 0$)	4171		4189		4207	
	б) потражни салдо рачуна ($3b - 4a + 4b \geq 0$)	4172		4190	4,249	4208	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6b \geq 0$)	4175		4193		4211	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5b - 6a + 6b \geq 0$)	4176		4194	4,249	4212	
8.	Промене у текућој 2018. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195	12	4213	
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196	913	4214	
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018.						
	а) дуговни салдо рачуна ($7a + 8a - 8b \geq 0$)	4179		4197		4215	
	б) потражни салдо рачуна ($7b - 8a + 8b \geq 0$)	4180		4198	5,150	4216	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [\sum (ред 16 кол 3 до кол 15) - \sum (ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	АОП	Губитак изнад капитала [\sum (ред 1а кол 3 до кол 15) - \sum (ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337 Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2		15		16		17
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна	4217	1,607	4235	1,321,558	4244	
б) потражни салдо рачуна	4218						
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236		4245	
б) исправке на потражној страни рачуна	4220						
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. 2017.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4221	1,607	4237	1,321,558	4246	
б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4222						
4.	Промене у претходној 2017. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223		4238		4247	
б) промет на потражној страни рачуна	4224	82,187					
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2017.						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4225		4239	1,126,594	4248	
б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4226	80,580					
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240		4249	
б) исправке на потражној страни рачуна	4228						
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2018.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4229		4241	1,126,594	4250	
б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4230	80,580					
8.	Промене у текућој 2018. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4231	80,670	4242		4251	
б) промет на потражној страни рачуна	4232	4					
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2018.						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4233	86	4243	1,049,726	4252	
б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4234						

У Београду

дана 11.03.2019. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

ENERGOPROJEKT OPREMA AD, BEOGRAD

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2018. GODINU**

Beograd, 2019. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I GRUPI.....	5
2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	6
3. PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA	10
4. KONSOLIDACIJA	10
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	12
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	13
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	14
7.1. Procenjivanje	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	15
7.3. Prihodi	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	17
7.6. Porez na dobitak	17
7.7. Nematerijalna imovina	19
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	20
7.9. Finansijski lizing	21
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	22
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	23
7.12. Investicione nekretnine	24
7.13. Zalihe.....	25
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26
7.15. Finansijski instrumenti	27
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
7.17. Kratkoročna potraživanja	29
7.18. Finansijski plasmani	30
7.19. Obaveze	31
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
7.22. Informacije o segmentima poslovanja	34

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE	
FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU.....	34
8.a. Kreditni rizik.....	35
8.b. Tržišni rizik	37
8.c. Rizik likvidnosti	41
8.d. Upravljanje rizikom kapitala	42
 BILANS USPEHA.....	 44
9.a. Prihodi od prodaje	44
9.b. Ostali poslovni prihodi	45
10. Troškovi materijala.....	45
11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	46
12. Troškovi proizvodnih usluga	47
13.a. Troškovi amortizacije	49
13.b. Troškovi rezervisanja	49
14. Nematerijalni troškovi.....	50
15.a. Finansijski prihodi	51
15.b. Finansijski rashodi.....	52
17.a. Ostali prihodi	53
17.b. Ostali rashodi.....	54
19. Dobitak pre oporezivanja	55
20. Porez na dobitak i neto dobitak	56
21. Zarada po akciji.....	56
 BILANS STANJA	 57
22. Nematerijalna imovina	57
23. Nekretnine, postrojenja i oprema	58
24. Dugoročni finansijski plasmani.....	61
25. Dugoročna potraživanja	65
26. Zalihe i dati avansi	66
27. Potraživanja po osnovu prodaje	67
28. Potraživanja iz specifičnih poslova.....	68
29. Druga potraživanja.....	68
30. Kratkoročni finansijski plasmani.....	69
31. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	70
32. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja.....	70
33. Promene na kapitalu	72
33.a. Osnovni kapital.....	73
33.b. Rezerve.....	74
33.c. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina	74
33.d. Nerealizovani dobici po osnovu HOV	75
33.e. Nerealizovani gubici po osnovu HOV	75
33.f. Neraspoređeni dobitak.....	76
34. Dugoročna rezervisanja.....	76
35. Dugoročne obaveze	79
36. Kratkoročne finansijske obaveze.....	80
37. Primljeni avansi.....	80

38. Obaveze iz poslovanja	81
39. Ostale kratkoročne obaveze.....	82
40. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	82
41. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	84
42. Hipoteke i ostala prava upisane na na teret i u korist Društva.....	86
43. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva.....	86
44. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	88
45. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	90
46. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	96

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU I GRUPI

Opšti podaci o matičnom Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073186
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4399
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001492

ENERGOPROJEKT OPREMA je akcionarsko društvo (u daljem tekstu: Društvo). Registrovano je kod Agencije za privredne registre B.D. 8041/2005 od 18.04.2005 godine. Društvo je osnovano 1990. godine. Društvo posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Energoprojekt Holding a.d.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izvodjenje radova i inženjering u opremanju objekata. Preciznije, osnovna delatnost Društva se odnosi na opremanje tehnoloskom, mašinskom i elektro opremom i ostale građevinske specijalizovane radove.

Zavisna društva u inostranstvu su sledeća:

- Energoprojekt Oprema Crna Gora doo, Crna Gora
- EPO Belgrad OOO, Belorusija

Pridružena i zajednička društva (zajednički poduhvat) u inostranstvu su:

- Energo Nigerija ltd, Nigerija

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim i pridruženim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Energoprojekt Oprema Crna Gora doo</i>	<i>100% vlasništva</i>
<i>EPO Belgrad OOO</i>	<i>100% vlasništva</i>
<i>Energo Nigerija ltd</i>	<i>24,92% vlasništva</i>

Tokom 2017. godine desila se promena % učešća u pridruženom pravnom licu Energo Nigeria ltd sa 40% na 24,92%.

Konsolidovani finansijski izveštaji matičnog Društva uključuju finansijski izveštaj Društva: Energoprojekt Oprema Crna Gora, EPO Belgrad OOO i konsolidovani finansijski izveštaj pridruženog preduzeća Energo Nigerija.

Konsolidovani finansijski izveštaji pridruženog preduzeća Energo Nigerija ltd. su revidirani konsolidovani finansijski izveštaji za 2017. godinu. Naime, Energo Nigerija ltd nije dostavila finansijske izveštaje za 2018. godinu i samim tim isti nisu uključeni. U 2018. godini Društvo je primilo dividendu od Energo Nigerije ltd u iznosu RSD 6.456 hiljada.

Finansijski izveštaji za 2018. godinu koji su predmet ovih Napomena su **konsolidovani finansijski izveštaji Društva** i utvrđeni su od strane odbora Direktora Društva dana **26.02.2019.** godine na **9.** sednici Društva.

Ino zaključci i predstavništva koji ulaze u sastav pojedinačnih i konsolidovanih finansijskih izveštaja:

Z 7041 - UYO III	Nigerija
Z 7044 - UYO Stadion	Nigerija
Z 7049 - Tarkwa Bay - transmission line	Nigerija
Z 7051 - Uguwaji	Nigerija
Z 7052 - Ihiala	Nigerija
Z 7053 - ANI Abuja	Nigerija
Z 7055 - ANR Abuja	Nigerija
Z 7057 – GE project Emerald Calabar	Nigerija
Z 7058 – TS Rwanda	Rwanda
Z 7059 – EC Minsk	Belorusija
Z 7060 - Gabiro	Rwanda
7108 – Predstavništvo Minsk	Belorusija

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017 i 95/2018),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017 i 30/2018),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015 i 101/2016 - dr. pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015 i 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013 i 30/2018) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,

- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i

gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 – Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje je stupilo na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Moguća je ranija primena uz uslov primene MSFI 15. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3,
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15,
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena i
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

3. PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MRS i MSFI zahteva da rukovodstvo vrši procene, prosuđivanja i pretpostavke koje se odražavaju na izveštajne iznose aktive, pasive, prihoda i rashoda. Ostvareni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih.

Izvršene procene i ukalkulisavanja su prikazane u Napomeni 32b – Aktivna vremenska razgraničenja i Napomeni 40c – Pasivna vremenska razgraničenja.

4. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

4.1. Zavisna društva

Pod *zavisnim društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

4.2. Pridružena društva

Pridruženo društvo je ono društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

4.3. Zajednički aranžmani

Zajednički aranžman je aranžman u kome dve ili više strana imaju zajedničku kontrolu. Zajednička kontrola postoji samo kada odluke o relevantnim aktivnostima zahtevaju jednoglasnu odluku strana koje dele kontrolu.

U zavisnosti od prava i obaveza strana u aranžmanu, zajednički aranžman može biti ili zajedničko poslovanje ili zajednički poduhvat.

Zajedničko poslovanje je zajednički aranžman u kome strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poslovanju) imaju prava na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman. Učesnici u zajedničkom poslovanju priznaju:

- svoju imovinu, uključujući i svoje učešće u imovini koja je u zajedničkom vlasništvu;
- svoje obaveze, uključujući i svoj deo u obavezama koje su preuzete;
- svoje prihode od prodaje svog učešće u rezultatima nastalim iz zajedničkog poslovanja;
- svoj deo prihoda od prodaje rezultata zajedničkog poslovanja i
- svoje rashode, uključujući svoj deo u svim rashodima koji su zajednički nastali.

Računovodstveno obuhvatanje zajedničkog poslovanja u pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima Društva vrši se u skladu sa MSFI koji se primenjuju na datu imovinu, obavezu, prihod ili rashod.

Zajednički poduhvat je zajednički aranžman u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poduhvatu) imaju prava na neto imovinom aranžmana, što podrazumeva da sama finansijska struktura, a ne učesnici u zajedničkom poduhvatu ima pravo na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman.

Učešće u zajedničkom poduhvatu u konsolidovanim finansijskim izveštajima Društva obuhvata se equity metodom (metodom udela) u skladu sa MRS 28, dok se u pojedinačnim finansijskim izveštajima ono obuhvata po nabavnoj vrednosti u skladu sa MRS 27.

Strane koje učestvuju u zajedničkom aranžmanu, ali nemaju zajedničku kontrolu nad njim, u svojim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima obuhvataju svoje učešće u zajedničkom poslovanju i zajedničkom poduhvatu u skladu sa relevantnim odredbama MSFI 11.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim društvom Energoprojekt Oprema a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.**

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kursa stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	118.1946	118,4727
1 USD	103.3893	99,1155

Primenjeni prosečni kursevi valuta za pozicije bilansa uspeha u 2018. godini i 2017. godini bili su sledeći:

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	118.2716	121.3367
1 USD	100.2784	107.4987

7.3. Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih

i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobitci prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda**, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društvo može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da

se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patentni, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište;
- b) objekti;
- c) postrojenja i oprema; i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinostni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjnja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknativni iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknativnog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja), i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije, i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi i troškovi pozajmljivanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstva namenjena prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski

instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća;
- zajmovi (kredit) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti

finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditive u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenaplativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja

vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je

nadoknadiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu procenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno procenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom se vrši preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.21. Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih

obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno odredbama Kolektivnog ugovora.

7.22. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika: deviznom riziku i riziku likvidnosti.**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8a) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Potraživanja po osnovu prodaje:		
International Project Sevices ogranak	-	
SNC Lavalin International	3,027	3,034
JP Elektromreža Srbije	-	86,522
JP Elektroprivreda Srbije	33,925	123,067
Energo Nigeria ltd	312,799	298,624
Energotehnika Južna Bačka	5,581	6,277
EP Holding	24,432	24,490
Energo Rwanda	102,798	132,827
Elnos BL	11,109	820
Energo Nigerija FZE	277,487	271,720
EP Visokogradnja	82,275	209,464
EP Niskogradnja	-	76,331
Gradina doo Zemun	328,531	
Klinicki centar Srbije	42,661	
Legas Group	40,282	
NB Celik	12,603	
Hidro-Tan doo	11,972	
Fizička lica	78	148
Ostali	5,832	3,719
<i>Svega</i>	<i>1,295,392</i>	<i>1,237,043</i>
Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja:		
Potraživanja iz specifičnih poslova	54,485	33,673
Potraživanja za kamatu	1,994	1,421
Potraživanja od zaposlenih	728	946
Potraživanja za porez na dobit	206	35,592
Ostala potraživanja	653	904
<i>Svega</i>	<i>58,066</i>	<i>72,536</i>
UKUPNO	<i>1,353,458</i>	<i>1,309,579</i>

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	214,990	714,838
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana	115,049	
d) 60 - 90 dana	9,679	
e) 90 - 365 dana	163,915	298,428
f) Preko 365 dana	299,341	1,611
<i>Svega</i>	<i>802,974</i>	<i>1,014,877</i>
Potraživanja u zemlji:		
a) Tekuća	490,320	256,949
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	5,473	4,080
<i>Svega</i>	<i>495,793</i>	<i>261,029</i>
Potraživanja iz specifičnih poslova u inostranstvu (PPL):		
a) Tekuća	20,681	33,673
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana	34,010	
f) Preko 365 dana		
<i>Svega</i>	<i>54,691</i>	<i>33,673</i>
UKUPNO	<i>1,353,458</i>	<i>1,309,579</i>

8b) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači – Obaveze iz poslovanja, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Grupe.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
Dobavljači u zemlji - maticna i zavisna pravna lica u zemlji	25	
Dobavljači u zemlji - povezana pravna lica	6,061	32,736
Legas group	26,451	54,313
Hidro-Tan	18,148	38,471
Energotehnika Južna Bačka	27,676	89,379
Planum	138,298	39,669
Kodar Energomontaža	28,718	36,503
Grappa doo	56,492	
ABB doo	46,252	
Termo TIM	31,976	
Selbi	27,258	
Teknoksgroup Srbija do	23,351	
Lindab	20,497	
Credo	14,071	
Elite steel construcion	13,997	
Metalin plus doo	12,977	
Robert Bosch doo	12,712	
Ostali	164,472	239,023
<i>Svega</i>	<i>669,407</i>	<i>530,094</i>
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
Dobavljači u inostranstvu - povezana pravna lica	5,807	5,820
AHI CARRIER S.E Europe SA Greece	51,569	
Vita Construction, Nigerija	7,971	7,990
CCE Slovenija	10,522	34,092
WOLF Gmbh	50,660	
Ostali	10,223	24,679
<i>Svega</i>	<i>136,752</i>	<i>72,581</i>
UKUPNO	806,159	602,675

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2018	2017
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	187	31,901
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	11,706	6,655
<i>Svega</i>	<i>11,893</i>	<i>38,556</i>
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	595,995	486,072
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	67,326	11,286
<i>Svega</i>	<i>663,321</i>	<i>497,358</i>
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	114,009	66,761
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana	16,936	
<i>Svega</i>	<i>130,945</i>	<i>66,761</i>
UKUPNO	806,159	602,675

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo **nije ovoj vrsti rizika izloženo** preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja obaveza iz poslovanja.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2018	2017
Opšti ratio likvidnosti	2:1	1.16 : 1	1.09 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1:1	1.02 : 1	0.99 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0.05 : 1	0.00 : 1
Neto obrtna sredstva (u 000 dinara)	Pozitivna vrednost	581,106	335,128

8d) Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Neto dobitak/gubitak	379	19,071
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	1,126,594	1,321,558
b) Kapital na kraju godine	1,049,726	1,126,594
Svega	<i>1,088,160</i>	<i>1,224,076</i>
Stopa prinosa na kraju godine	<i>0.03%</i>	<i>1.56%</i>

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Grupe, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Grupe finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Grupe finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Obaveze	3,575,537	3,548,000
Ukupna sredstva	4,713,243	4,741,097
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	<i>75.86%</i>	<i>74.84%</i>
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	1,049,726	1,126,594
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	67,129	74,768
Svega	<i>1,116,855</i>	<i>1,201,362</i>
Ukupna sredstva	4,713,243	4,741,097
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	<i>23.70%</i>	<i>25.34%</i>

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Grupe pokriven kapitalom Grupe.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Grupe (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Grupe); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3,602,537	3,548,000
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	190,213	14,517
<i>Svega</i>	<i>3,412,324</i>	<i>3,533,483</i>
Kapital	1,049,726	1,126,594
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	30.76%	31.88%

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9a) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga**

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	2018	2017
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	14,206	14,546
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	331,661	694,490
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	134,284	1,080,142
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1,427,614	2,308,305
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	184,161	485,293
UKUPNO	2,091,926	4,582,776

Pregled prihoda od prodaje po najznačajnijim kupcima	u 000 dinara	
	2018	2017
JP Elektromreža Srbije	13,949	1,611,208
Gradina doo Zemun	638,924	327
Energotehnika Juzna Backa	7,759	9,699
Energo Nigerija	112,196	125,875
Energo Rwanda LTD	22,088	198,774
Energo Nigerija FZE	-	755,493
JP Elektroprivreda Srbije	633,990	676,254
Gazprom Transgas, Belorusija	-	485,293
Julius Belfinger Berger	184,116	
Elnos BL	23,103	
Hidro-TAN doo	64,950	5,564
Legas group	33,646	1,837
NB Celik	10,456	
EP Niskogradnja		6,708
EP Visokogradnja	331,661	686,967
EP Holding	14,206	14,546
Ostali	882	4,231
	2,091,926	4,582,776

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu u iznosu od RSD 134.284 hiljada ostvareni su prodajom proizvoda i usluga pridruženom društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija i njegovom zavisnom društvu Energo Rwanda Ltd., Rwanda.

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu u iznosu od RSD 1.427.614 hiljada ostvareni su dominantno na projektu Ada Mol: RSD 638.924 hiljada, Kolubara Deponija: RSD 678.092 hiljada, energetskim projektima u zemlji: RSD 109.905 hiljada i ostalo: RSD 693 hiljada.

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu u iznosu od RSD 184.161 hiljada ostvareni su dominantno na ino projektu ANI, Nigerija.

9b) Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. i drugi poslovni prihodi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.		
Drugi poslovni prihodi:		
a) Prihodi od zakupnina od matičnih, zavisnih i ostali povezanih pravnih lica		
b) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	1,347	1,364
c) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u inostranstvu		
d) Ostali poslovni prihodi	7,025	991
<i>Svega</i>	<i>8,372</i>	<i>2,355</i>
UKUPNO	8,372	2,355

Ostali poslovni prihodi su ostvareni prihodi po osnovu refundacija troškova i najvećim delom se odnosi na refundirane arbitražne troškove od IPSo za projekat RTB Bor u iznosu RSD 4.588 hiljada.

10. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	2018	2017
Troškovi materijala:		
a) Troškovi materijala za izradu	743,563	2,484,574
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	1,988	4,074
c) Troškovi rezervnih delova	123	128
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	7,812	4,311
<i>Svega</i>	<i>753,486</i>	<i>2,493,087</i>
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	14,311	14,954
b) Troškovi električne i toplotne energije	5,634	5,540
<i>Svega</i>	<i>19,945</i>	<i>20,494</i>
UKUPNO	773,431	2,513,581

Troškovi materijala za izradu od RSD 743.563 hiljada odnose se na projekte u zemlji u iznosu RSD 547.246 hiljada (Deponija Kolubara (RSD 255.519 hiljada), Ada mol (RSD 205.232 hiljada), Beograd na vodi (RSD 82.302 hiljada) i ostalo) i ino projekte u iznosu RSD 196.317 hiljada i to najvećim delom na projekte: ANI (RSD 174.375 hiljada) i TS Gabiro (RSD 18.557 hiljada).

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2018	2017
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	368,903	391,061
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	55,587	58,035
Troškovi naknada po ugovoru o delu	14	161
Troškovi naknada po autorskim ugovorima		
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	70,250	43,187
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	324	
Troškovi naknada direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	2,673	2,326
Ostali lični rashodi i naknade	36,205	51,571
UKUPNO	533,956	546,341

Ostali lični rashodi u iznosu od RSD 36.205 hiljada (2017. godine-RSD 51.571 hiljada) odnose se na sledeće:

	u 000 dinara	
	2018	2017
Prevoz	10,542	10,036
Troškovi smeštaja i ishrane	12,032	10,629
Troškovi službenih putovanja	5,253	14,287
Otpremnine	4,091	7,789
Stipendije	946	1,671
Solidarna pomoć radnicima	1,064	2,560
Ostalo (paketići, 8. mart, neiskorišćeni GO, penzioneri)	2,277	4,599
UKUPNO	36,205	51,571

12. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	754,941	1,173,267
Troškovi transportnih usluga	14,975	51,567
Troškovi usluga održavanja	11,660	12,551
Troškovi zakupnina	15,464	17,701
Troškovi sajmovi		
Troškovi reklame i propagande		127
Troškovi istraživanja		
Troškovi ostalih usluga	50,443	21,353
UKUPNO	847,483	1,276,566

Troškovi usluga na izradi učinaka se odnose na troškove podizvođača i partnera u ukupnom iznosu RSD 754.941 hiljada. Napred u tabeli dat je prikaz najznačajnijih troškova po projektima:

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2017</i>
Beograd na vodi	78,566	132,588
OPGW -DV	8,113	8,576
Adaptacija DV 110 KV	189	680
Tunel Sarani	-	7,032
DV 2X400 KV Pancevo 2	2,037	563,783
Opticki kabl Cirikovac		293
Deponija Kolubara	380,781	429,327
Ada Mall	281,320	
Izместanje dalekovoda Kostolac	3,166	
Ino projekti	672	29,319
Ostalo	97	1,669
UKUPNO	754,941	1,173,267

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na sledeće:

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Održavanje opreme	4,039	4,255
Održavanje vozila	7,621	8,296
UKUPNO	11,660	12,551

Troškovi zakupnina se odnose na sledeće:

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2017</i>
Zakup opreme (kranovi, dizalice)	8,466	8,458
Zakup poslovnog prostora	5,204	6,440
Zakup stanova	916	2,624
Ostalo	878	179
UKUPNO	15,464	17,701

Troškovi ostalih usluga u iznosu RSD 50.443 hiljada se odnose na troškove ostalih proizvodnih usluga projekata (RSD 47.591 hiljada) i to u zemlji RSD 14.962 hiljada i inostranstvu RSD 32.629 hiljada (ino projekat ANI), kao i ostale troškove registracije vozila, putarina, grafičke usluge, komunalne usluge, voda na gradilistu i sl. u iznosu RSD 2.852 hiljada.

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	244	244
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 23)	17,064	17,868
<i>Svega</i>	<i>17,308</i>	<i>18,112</i>
Troškovi rezervisanja:		
a) Troškovi rezervisanja za garantni rok		12,960
b) Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	671	1,322
<i>Svega</i>	<i>671</i>	<i>14,282</i>
UKUPNO	17,979	32,394

13a. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Amortizacija nematerijalnih ulaganja - softver	244	244
Amortizacija nekretnina - objekata	2,930	3,103
Amortizacija opreme	14,134	14,765
UKUPNO	17,308	18,112

13b. Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja	u 000 dinara	
	2018	2017
Rezervisanje za troškove u garantnom periodu		12,960
Rezervisanje za troškove naknada i drugih beneficija	671	1,322
UKUPNO	671	14,282

Rezervisanja za nakanade i druge beneficije zaposlenih objašnjeni su u Napomeni 34.

14. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2018	2017
Troškovi neproizvodnih usluga	42,369	25,861
Troškovi reprezentacije	4,404	4,704
Troškovi premija osiguranja	13,674	14,338
Troškovi platnog prometa	24,025	54,756
Troškovi članarina	2,465	2,973
Troškovi poreza	2,501	2,476
Troškovi doprinosa		
Ostali nematerijalni troškovi	58,807	74,329
UKUPNO	148,245	179,437

Troškovi neproizvodnih usluga čine troškovi: intelektualnih usluga, obezbeđenja, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije finansijskih izveštaja, usluge brokera i berze, i dr. Najveće učešće u ovim troškovima imaju troškovi advokatskih usluga u iznosu RSD 21.806 hiljada i troškovi intelektualnih usluga u iznosu RSD 9.283 hiljada.

Troškovi reprezentacije čine ugostiteljske usluge, pokloni poslovnim partnerima, reklamnih uzoraka i sl.

Troškovi osiguranja se odnose na sledeće:

	u 000 dinara	
	2017	2017
Osiguranje osnovnih sredstava	1,167	1,550
Osiguranje projekata - gradilišta	11,559	12,201
Osiguranje radnika	483	533
Osiguranje imovine	160	54
Osiguranje ostalo	305	
UKUPNO	13,674	14,338

Troškovi platnog prometa se osnose na sledeće:

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Trokovi platnog prometa	8,800	15,321
Trokovi bankarskih usluga - garancije	15,225	39,435
UKUPNO	24,025	54,756

Troškovi platnog prometa se odnose na projekte u zemlji RSD 12.037 hiljada i ino projekte RSD 11.988 hiljada.

Troškovi članarina se odnose na članarine komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora Beograda) i članarine Inženjerskim komorama.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi poreza na imovinu, komunalna taksa na firmu, taksa za zaštitu i unapređenje životne sredine i troškovi poreza na zakup.

Ostali nematerijakni troškovi se odnose na EHK fakture (RSD 34,957 hiljada) i ostale troškove (RSD 11,075 hiljada) koji predstavljaju troškove kontrole kvaliteta, HTZ opreme, finansiranje predstavnistva, troškovi nezapošljavanja invalida i sl.

Ostali nematerijakni troškovi se odnose na EHK fakture (RSD 44.507 hiljada) i ostale troškove (RSD 14,300 hiljada) koji se odnose na takse, sudske troškove, kontrole kvaliteta, HTZ opreme, troškovi nezapošljavanja invalida i sl.

15. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI**15a) Finansijski prihodi**

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2018	2017
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	430	203
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	1,463	9,891
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata		12,834
Ostali finansijski prihodi:		
a) Prihodi od dividendi		
b) Ostali finansijski prihodi	115	123
<i>Svega</i>	<i>115</i>	<i>123</i>
Prihodi od kamata (od trećih lica)	55	5,222
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	73,153	328,610
UKUPNO	75,216	356,883

Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica se najvećim delom odnose na finansijske prihode ostvarene od pridruženog društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu RSD 552 hiljada po osnovu pozitivnih kursnih razlika.

15b) Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2018	2017
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	2,384	1,043
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim	2,361	48,641
Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata		
Ostali finansijski rashodi	3,407	3,791
<i>Svega</i>	<i>8,152</i>	<i>53,475</i>
Rashodi kamata (prema trećim licima)	67,900	28,081
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	19,295	325,930
UKUPNO	95,347	407,486

Finansijski rashodi od ostalih povezanih lica se najvećim delom odnose na finansijske rashode ostvarene od pridruženog društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu RSD 1.830 hiljada po osnovu negativnih kursnih razlika.

16. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

16b) Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
UKUPNO	0	0

16a) Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	-	
UKUPNO	0	0

17. OSTALI PRIHODI I RASHODI**17a) Ostali prihodi**

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		105
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	176,071	
Dobici od prodaje materijala	600	
Viškovi		
Naplaćena otpisana potraživanja	120,196	
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog sveobuhvatnog rezultata	91	79
Prihodi od smanjenja obaveza	1,514	6
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja		8,372
Ostali nepomenuti prihodi	9,336	95,805
Prihodi od usklađivanja vrednosti nematerijalne imovine		
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme		
Prihodi od usklađivanja vrednosti zaliha		
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine		
UKUPNO	307,808	104,367

Dobici od prodaje učešća i HOV se odnose na prodaju akcija društva: Beograsko Mešovito Preduzeće u iznosu RSD 176.071 hiljada.

Naplaćena otpisana potraživanja se odnose na dobijen spor protiv Kliničkog centra Srbije kojim je ukinuta ispravka vrednosti u iznosu RSD 44.386 hiljada i naplaćena ispravljena potraživanja od IPSo za projekat RTB Bor u iznosu RSD 75.810 hiljada na osnovu Sporazuma.

Ostali nepomenuti prihodi se najvećim delom odnose na naplatu štete od osiguranja u iznosu RSD 8.096 hiljada i ostali prihod po osnovu dobijenog spora protiv Kliničkog centra Srbije u iznosu RSD 1.214 hiljada.

17b) Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	43,827	34
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od		
Gubici od prodaje materijala		
Manjkovi		
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih		
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja		
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe		1,491
Ostali nepomenuti rashodi	4,380	61,843
Obezvredjenje nematerijalnih ulaganja		
Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme		
Obezvredjenje zaliha materijala i robe		
Obezvredjenje ostale imovine		
UKUPNO	48,207	63,368

Gubici od rashodovanja i prodaje nekretnina se odnosi na računovodstveni kapitalni gubitak ostvaren prodajom zemljišta i hale na lokaciji Ševino polje, Novi Beograd u iznosu RSD 43.827 hiljada.

Ostali nepomenuti rashodi od RSD 4.380 hiljada se odnose na isplate poljoprivrednih šteta za projekat DV Pancevo 2 od RSD 4.295 hiljada i ostalo RSD 85 hiljada.

18. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Struktura neto dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina		
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	613	3,276
UKUPNO	(613)	(3,276)

19. DOBITAK / GUBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2018	2017
Poslovni prihodi	2,100,298	4,585,131
Poslovni rashodi	2,321,094	4,548,319
Poslovni rezultat	(220,796)	36,812
Finansijski prihodi	75,216	356,883
Finansijski rashodi	95,347	407,486
Finansijski rezultat	(20,131)	(50,603)
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	307,808	104,367
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	48,207	63,368
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	259,601	40,999
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda		
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	613	3,276
UKUPNI PRIHODI	2,483,322	5,046,381
UKUPNI RASHODI	2,465,261	5,022,449
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	18,061	23,932

20. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Porez na dobit i neto dobit Grupe	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	18,061	23,932
Poreski (rashod) perioda Grupe	(18,025)	(5,516)
Odloženi poreski prihod/(rashod) perioda	343	655
Neto dobitak/(gubitak)	379	19,071

21. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2018	2017
Neto dobitak	379	19,071
Prosečan broj akcija tokom godine	351,540	351,540
Zarada po akciji (u dinarima)	1	54

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

BILANS STANJA

22. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	Gudvil	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>							
Stanje 01.01.2017. godine		1,219					1,219
Korekcija početnog stanja							
Prenos sa jednog oblika na drugi							
Novo nabavke							
Otuđenje i rashodovanje							
Kursne razlike							
Ostalo							
Stanje 31.12.2017. godine		1,219					1,219
Korekcija početnog stanja							
Prenos sa jednog oblika na drugi							
Novo nabavke							
Otuđenje i rashodovanje							
Kursne razlike							
Ostalo							
Stanje 31.12.2018. godine		1,219					1,219
<u>Ispravka vrednosti</u>							
Stanje 01.01.2017. godine		528					528
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija		244					244
Otuđenje i rashodovanje							
Obezvredjenja							
Kursne razlike							
Ostalo							
Stanje 31.12.2017. godine		772					772
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija		244					244
Otuđenje i rashodovanje							
Obezvredjenja							
Kursne razlike							
Ostalo							
Stanje 31.12.2017. godine		1,016					1,016
<u>Neotpisana vrednost</u>							
31.12.2017. godine		447					447
31.12.2018. godine		203					203

23. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
Nabavna vrednost								
Stanje 01.01.2017. godine	75,058	330,714	162,540	8,106	51,777			628,195
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine						12,491		12,491
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi			10,397	1,779	315	(12,491)		
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji								
Ostali prenosi sa / (na)								
Otuđenje i rashodovanje			(4,864)					(4,864)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)								
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha								
Kursne razlike								
Ostala povećanja / (smanjenja)								
Stanje 31.12.2017. godine	75,058	330,714	168,073	9,885	52,092			635,822
Korekcija početnog stanja								
Nove nabavke u toku godine					8,826			8,826
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi			5,690	3,136	(8,826)			
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji								
Ostali prenosi sa / (na)								
Otuđenje i rashodovanje	(74,782)				(52,092)			(126,874)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)		1,299						1,299
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha								
Kursne razlike			(26)					(26)
Ostala povećanja / (smanjenja)		(6,033)						(6,033)
Stanje 31.12.2018. godine	276	325,980	173,737	13,021				513,014
Ispravka vrednosti								
Stanje 01.01.2017. godine		362	110,470	3,796				114,628
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		3,102	13,136	1,630				17,868
Otuđenje i rashodovanje			(4,830)					(4,830)
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji								
Ostali prenosi sa / (na)								
Obezvredjenja								
Kursne razlike								
Ostala povećanja / (smanjenja)								
Stanje 31.12.2017. godine		3,464	118,776	5,426				127,666
Korekcija početnog stanja								
Amortizacija		2,930	11,673	2,461				17,064
Otuđenje i rashodovanje								
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji								
Ostali prenosi sa / (na)		(6,033)						(6,033)
Obezvredjenja								
Kursne razlike								
Ostala povećanja /smanjenja		1						1
Stanje 31.12.2018. godine		362	130,449	7,887				138,698
Neotpisana vrednost								
31.12.2017. godine	75,058	327,250	49,297	4,459	52,092			508,156
31.12.2018. godine	276	325,618	43,288	5,134				374,316

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretninu poslovna zgrada Energoprojekt. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu nije bilo relevantnih promena u 2018. godini.

Na dan 31.12.2018. godine urađena je procena objekata. Fer vrednost obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom. Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

1. Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po revalorizovanoj vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od RSD 315.659 hiljada, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, i na način da je ispravka vrednosti eliminisana u potpunosti u iznosu od RSD 5.539 hiljada, dok je nabavna vrednost svedena na revalorizovani iznos u iznosu RSD 4.818 hiljada, preko konta revalorizacionih rezervi uvećanjem u iznosu RSD 721 hiljada.

2. Poslovni prostor Kragujevac

Poslovni prostor Kragujevac iskazan je po revalorizovanoj vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od RSD 3.846 hiljada, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, i na način da je ispravka vrednosti eliminisana u potpunosti u iznosu od RSD 182 hiljade, dok je nabavna vrednost svedena na revalorizovani iznos u iznosu RSD 212 hiljada, preko konta revalorizacionih rezervi uvećanjem u iznosu RSD 394 hiljada.

3. Stanovi Sijerinska banja

Stanovi Sijerinska banja iskazani su po revalorizovanoj vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od RSD 6.114 hiljada, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja, i na način da je ispravka vrednosti eliminisana u potpunosti u iznosu od RSD 312 hiljade, dok je nabavna vrednost svedena na revalorizovani iznos u iznosu RSD 128 hiljada, preko konta revalorizacionih rezervi uvećanjem u iznosu RSD 184 hiljada.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Društvo nema nepokretnosti ili opremu pod hipotekom ili zalogom uspostavljenim radi obezbeđenja urednog izmirenja svojih finansijskih obaveza.

Rukovodstvo Društva smatra da nekretnine i oprema na dan 31. decembra 2018. godine nisu obezvređeni.

Energoprojekt Oprema ad, Beograd

Promene u toku godine „objekata“ je dato u donjoj tabeli:

u 000 dinara

Red. Broj	Naziv objekta	Početno stanje	Amortizacija	Povećanje (nabavka, dodatna ulaganja i dr.)	Smanjenje (prodaja, uništenje i dr.)	Prenos sa / (na)	Dobici/ (gubici) uključeni u "Ostali rezultat"	Dobici / (gubici) uključeni u Bilans uspeha	Kursna razlika	Krajnje stanje
1	Poslovna EP zgrada	317,621	(2,683)				721			315,659
2	Poslovni prostor Kragujevac	3,543	(91)				394			3,846
3	Stanovi Sijerinska banja	6,086	(156)			(1)	184			6,113
										0
										0
										0
	UKUPNO	327,250	(2,930)	0	0	(1)	1,299	0	0	325,618

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2018	2017
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	152,968	155,383
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	19,524	132,126
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima		
Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim licima		
Dugoročni plasmani u zemlji		
Dugoročni plasmani u inostranstvu		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	8,245	9,072
<i>Svega</i>	<i>180,737</i>	<i>296,581</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>(19,507)</i>	<i>(51,443)</i>
UKUPNO	161,230	245,138

24a) Učešće u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli:

Struktura učešća u kapitalu	% učešća	u 000 dinara	
		2018	2017
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
Energoprojekt Oprema Crna Gora doo, Crna Gora	100.00%		
OOO EPO Belgrad, Belorusija	100.00%		
<i>Ispravka vrednosti</i>			
<i>Svega</i>		-	-
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima			
Energo Nigerija	24.92%	152,968	155,383
<i>Ispravka vrednosti</i>			
<i>Svega</i>		152,968	155,383
Druge HoV raspoložive za prodaju			
Agrobanka ad, beograd		488	488
Privredna banka ad, Beograd		6,268	6,268
Tigar ad, Pirot		17	17
Novosadski sajam ad, Novi Sad		145	145
<i>Ispravka vrednosti</i>		(6,901)	(6,905)
<i>Svega</i>		17	13
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica			
BMP ad, Beograd	3.20%		112,602
Bačkatrans u stečaju, Vrbas		12,606	12,606
<i>Ispravka vrednosti</i>		(12,606)	(44,538)
<i>Svega</i>		-	80,670
UKUPNO		152,985	236,066

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica se odnose na Energo Nigeriju u iznosu RSD 152.968 hiljada što predstavlja 24,92% kapitala metodom udela na osnovu revidiranih konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2017. godinu. Naime, Energo Nigerija ltd nije dostavila finansijske izveštaje za 2018. godinu i samim tim isti nisu uključeni. U 2018. godini Društvo je primilo dividendu od Energo Nigerije ltd u iznosu RSD 6.456 hiljada.

Finansijske informacije za pridruženo društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija, u iznosima od 24,92% za 2018. godinu koliko Energoprojekt Oprema ima učešća u kapitalu pridruženog društva, date su u sledećoj tabeli.

Energo Nigeria Ltd, Lagos, Nigerija	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Stalna imovina		29,736
Obrtna imovina		812,852
Aktiva	-	842,588
Obaveze		687,205
Kapital	152,968	155,383
<i>Prihodi</i>		936,578
Neto dobitak tekućeg perioda	0	12,834

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti.

Fer vrednost ostalih ulaganja kojima se trguje na aktivnom tržištu utvrđuje se na osnovu tekuće tržišne vrednosti u momentu zaključenja poslovanja na dan 31. decembra 2018. godine. Do promene na poziciji **hartije od vrednosti namenjene prodaji** došlo je po osnovu usklađivanja vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Ulaganje u Bačkatrans u stečaju je u potpunosti ispravljeno ranijih godina.

Tokom 2018. godine prodate su akcije pravnog lica „Beogradsko Mešovoto Preduzeće“ i efekti prodaje knjiženi su pored isknjižavanja učešća u kapitalu drugih pravnih lica i ukidanjem odnosnih Nerealizovanih dobitaka po osnovu HOV u korist Ostalih prihoda u Bilansu uspeha.

24b) Dugoročni plasmani

Struktura dugoročnih plasmana	u 000 dinara	
	2018	2017
Dugoročni plasmani matičnim ,zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima:		
a) Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima		
b) Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim licima		
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	-	-
Dugoročni plasmani u zemlji i inostranstvu:		
a) Dugoročni plasmani u zemlji		
b) Dugoročni plasmani u inostranstvu		
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	-	-
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća		
Ostali dugoročni finansijski plasmani:		
a) Stambeni krediti dati zaposlenima	8,245	9,072
b) Findomestic banka ad - Namenski oročeni depozit		
<i>Ispravka vrednosti</i>		
<i>Svega</i>	8,245	9,072
UKUPNO	8,245	9,072

Ostali dugoročni finansijski plasmani

U okviru ostalih dugoročnih finansijskih plasmana evidentirani su beskamatni krediti odobreni zaposlenima Društva za potrebe rešavanja stambenog pitanja na period od 20 godina bez kamate pri čemu se vrši revalorizacija tokom godine. Revalorizacija stambenih kredita se vrši koeficijentom rasta prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa. Tokom 2018. godine vršena je revalorizacija stambenih kredita u iznosu RSD 79 hiljada čiji su efekti knjiženi na poziciji Ostali prihodi u Bilansu uspeha.

25. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2018	2017
Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
<i>Svega</i>	-	-
Potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica:		
Energo Nigerija - Garantni depozit		112,493
<i>Svega</i>	-	112,493
Potraživanja na osnovu prodaje na robni kredit		
Potraživanja na osnovu prodaje po ugovoru o fin. lizingu		
Potraživanja po osnovu jemstva		
Sporna i sumnjiva potraživanja		
Ostala dugoročna potraživanja		
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	0	112,493

Dugoročna potraživanja od Energo Nigerije koja se odnose na garantni depozit za projekte: ANI i Calabar preneti su na kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje (Napomena 27).

26. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2018	2017
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	254,466	185,550
Nedovršena proizvodnja i nedovršene usluge		
Gotovi proizvodi		
Roba		4,229
Stalna sredstva namenjena prodaji		
Plaćeni avansi za zalihe i usluge:		
a) Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima		2,412
b) Plaćeni avansi za zalihe i usluge ostalim povezanim pravnim licima	122,787	122,787
c) Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar	67,466	15,771
d) Plaćeni avansi za robu		
e) Plaćeni avansi za usluge	71,443	23,260
<i>Svega</i>	<i>261,696</i>	<i>164,230</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	516,162	354,009

Zalihe materijala, rezervnih delova, alata i sitnog inventara od RSD 254.466 hiljada se najvećim delom odnosi na projekat Ada mol u iznosu RSD 200.167 hiljada i magacin za energetske projekte RSD 20.711 hiljada.

Plaćeni avansi za zalihe i usluge ostalim povezanim pravnim licima najvećim delom odnose na plaćene avanse za usluge pridruženom društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu RSD 121.904 hiljada.

Plaćeni avansi za materijal, rezervne delove i inventar iznose RSD 67.466 hiljada, od čega plaćeni avansi za projekte u zemlji iznose RSD 53.968 hiljada (dominatno projekat Ada mol - RSD 51.861 hiljada i ostalo - RSD 2.107 hiljada), dok plaćeni avansi dobavljačima za projekte u inostranstvu iznose RSD 13.498 hiljada (dominatno projekat Ihiala - RSD 12.609 hiljada i ostalo RSD - 889 hiljada).

Plaćeni avansi za usluge u iznosu od RSD 71.443 hiljada odnose se na plaćene avanse dobavljačima na projektima u zemlji: RSD 49.080 hiljada (projekti Ada mol – RSD 30.056 hiljada, DV Lesokvac Makedonija RSD 15.484 hiljada i ostalo) i projektima u inostranstvu: RSD 22.363 hiljada (dominatno projekat EC Minsk – RSD 21.880 hiljada).

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2018	2017
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	24,432	24,490
Kupci u inostranstvu - matična i zavisna pravna lica		
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	83,465	285,795
Kupci u inostranstvu - ostala povezana lica	693,084	703,171
Kupci u zemlji	618,630	507,093
Kupci u inostranstvu		
Ostala potraživanja po osnovu prodaje		
<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>(124,219)</i>	<i>(283,506)</i>
UKUPNO	1,295,392	1,237,043

Potraživanja od kupaca u inostranstvu - ostala povezana lica u iznosu od RSD 693.084 hiljada odnose se na potraživanja od pridruženog društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija i njegovog zavisnog društva Energo Rwanda Ltd., Rwanda.

Potraživanja od kupaca u zemlji iznose RSD 494.411 hiljada.

Struktura i starosna struktura potraživanja od kupaca za koje nije izvršena ispravka vrednosti data je u nastavku.

U 000 RSD

R.br	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE kto 20	NEDOSPELO	0-30 DANA OD DOSPEĆA	30-60 DANA OD DOSPEĆA	60-90 DANA OD DOSPEĆA	90-180 DANA OD DOSPEĆA	180-365 DANA OD DOSPEĆA	PREKO 365 DANA	TOTAL
I	Povezana pravna lica –EP sistem	106.286						1.611	107.897
II	Ostala pravna lica	597.032		115.049	9.679	80.747	83.168	301.820	1.187.495
1	GRADINA DOO	328.531							328.531
2	JP ELEKTROPRIVREDA SRBIJE	33.865							33.865
3	ENERGO NIGERIJA LTD	15.069						297.730	312.799
4	ENERGO RWANDA LTD			12.371	9.679	80.747			102.797
5	ENERGONIGERIJA FZE	91.642		102.678			83.168		277.488
6	KLINIČKI CENTAR	45.590							45.590
7	LEGAS GROUP	40.282							40.282
8	NB ČELIK	12.603							12.603
9	ELNOS BL	10.980							10.980
10	HIDRO TAN	11.973							11.973
	Ostali	6.497						4.090	10.587
III	UKUPNO kto 20 (I+II):	703.318		115.049	9.679	80.747	83.168	303.431	1.295.392

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Stanje na dan 1. januara	283,506	294,840
Dodatna ispravka vrednosti - kursne razlike	(353)	(11,334)
Dodatna ispravka vrednosti		
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	(38,738)	
Naplaćena ispravljena potraživanja	(120,196)	
UKUPNO	124,219	283,506

Dodatna ispravka vrednosti od RSD 353 hiljada se odnosi na kursne razlike po osnovu valutne klauzule ranije ispravljenih potraživanja.

Ukidanje ispravke vrednosti u ukupnom iznosu od RSD 158.934 hiljada je posledica postignutog sporazuma o poravnanju sa IPSo za projekat RTB Bor na iznos od RSD 75.810 hiljada koji je naplaćen i izvršne presude za Klinički centar Srbije na iznos od RSD 44.386 hiljada.

28. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Potraživanja iz specifičnih poslova od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	54,485	33,308
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica		365
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	54,485	33,673

POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA kto 21	NEDOSP ELO	0-30 DANA OD DOSPEĆA	30-60 DANA OD DOSPEĆA	60-90 DANA OD DOSPEĆA	90-180 DANA OD DOSPEĆA	180-365 DANA OD DOSPEĆA	PREKO 365 DANA	TOTAL
Povezana pravna lica EP						5,664		5,664
Ostala pravna lica	20,475					28,346		48,821
ENERGONIGERIJA	20,475					28,346		48,821
UKUPNO kto 21 (I+II):	33,673	-	-	-	-	-	-	54,485

Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica najvećim delom se odnose na prefakturisane troškove pridruženom društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija i to u iznosu od RSD 48.821 hiljada.

29. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	u 000 dinara	
	2018	2017
Potraživanja za kamatu i dividende:		
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnih i zavisnih pravnih lica		
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	1,994	1,421
c) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica		
d) Potraživanja za dividende-druga pravna lica		
<i>Svega</i>	<i>1,994</i>	<i>1,421</i>
Potraživanja od zaposlenih	728	946
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	206	35,592
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	653	904
Potraživanja po osnovu naknada štete		
Ostala kratkoročna potraživanja		
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	3,581	38,863

Potraživanja od zaposlenih u iznosu od RSD 728 hiljada, najvećim delom, se odnose na neopravdane akontacije po putnim nalogima.

Potraživanja za više plaćen porez na dobitak u iznosu od RSD 206 hiljada se odnosi na potraživanja za više plaćen porez na dobit u inostranstvu.

30. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2018	2017
Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica		
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	18,561	18,604
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	411	411
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu		
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine:		
a) Deo dugoročnih finansijskih plasmana u matičnim i zavisnim pravnim licima koji dospeva do jedne godine		
b) Deo dugoročnih finansijskih plasmana ostalim povezanim pravnim licima koji dospeva do jedne godine		
c) Deo dugoročnih finansijskih plasmana u drugim pravnim licima koji dospeva do jedne godine		
<i>Svega</i>	-	-
HoV koje se drže do dospeća		
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:		
a) Kratkoročno oročeni depoziti		
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani		
<i>Svega</i>	-	-
<i>Ispavka vrednosti</i>	(411)	(411)
UKUPNO	18,561	18,604

31. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	2018	2017
Hartije od vrednosti-gotovinski ekvivalenti		
Tekući (poslovni) račun	137,757	5,017
Izdvojena novčana sredstva i akreditivi		
Blagajna		
Devizni račun	52,456	9,500
Devizni akreditivi		
Devizna blagajna		
Ostala novčana sredstva:		
a) Kratkoročno oročeni depoziti		
b) Ostala novčana sredstva		
<i>Svega</i>	-	-
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
UKUPNO	190,213	14,517

32. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

32a) Porez na dodatu vrednost

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2018	2017
Porez na dodatu vrednost	85,970	310,056
UKUPNO	85,970	310,056

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrednost u iznosu od RSD 85.970 hiljada odnose se na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza, i to u zemlji RSD 79.957 hiljada, u inostranstvu (Belorusiji) u iznosu RSD i u Crnoj Gori RSD 102 hiljada.

32b) Aktivna vremenska razgraničenja

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2018	2017
Unapred plaćeni troškovi:		
a) Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica		
b) Unapred plaćeni troškovi - ostala povezana pravna lica		3,672
c) Unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	321	38
d) Unapred plaćeni troškovi zakupnine		
e) Unapred plaćene premije osiguranja	106	107
f) Unapred plaćeni troškovi reklame i propagande		
g) Ostali unapred plaćeni troškovi	73,964	343
<i>Svega</i>	<i>74,391</i>	<i>4,160</i>
Potraživanja za nefakturisani prihod:		
a) Potraživanja za nefakturisani prihod - matična i zavisna p.l.		
b) Potraživanja za nefakturisani prihod - ostala povezana p.l.		120,904
c) Potraživanja za nefakturisani prihod - ostala pravna lica	1,405,922	1,108,717
<i>Svega</i>	<i>1,405,922</i>	<i>1,229,621</i>
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
a) Razgraničeni porez na dodatu vrednost	15,268	(313)
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	517,518	496,125
<i>Svega</i>	<i>532,786</i>	<i>495,812</i>
UKUPNO	2,013,099	1,729,593

Ostali unapred plaćeni troškovi se odnose na razgraničene troškove advokata i konsultanta podnete u arbitražnom zahtevu po osnovu pokrenutog arbitražnog postupka protiv Gazprom Transgas, Belorusija za projekat EC Minsk u iznosu RSD 73.963 hiljada.

Potraživanja za nefakturisani prihod odnosi se na sledeće:	RSD 000
Nefakturisani prihod za ino projekat Enero centar Minsk – Gasprom Transgas	1.375,896
Ispostavljene fakture u 2016. godini koje se odnose na izvršene radove u 2015.- SNC Lavalin i IPS-o	30,026
Ukupno	1,405,922

Nefakturisani prihod za ino projekat Energocentar Minsk predstavlja iznos troškova nabavke opreme (fakture isporučilaca) i direktnih zavisnih troškova nabavke koji su ušli u carinsku deklaraciju prilikom uvoza (transport) i troškovi carine i špedicije.

Investitor OAO "Gasprom Transgas Belarusia" (GTB), Minsk, na projektu Izgradnja Energocentra za potrebe multifunkcionalnog kompleksa u Minsku, već duži period, raznovrsnim poslovnim aktivnostima, onemogućava EP Opremu, kao glavnog izvođača, da izvrši ugovorne aktivnosti. Ovakvo ponašanje ni u kom aspektu nije posledica neadekvatnosti radova od strane EP Opreme, već je uslovljeno činjenicom da je Investitor suspendovao radove na celokupnom kompleksu, uključujući i investicione segmente koji nisu ugovorna obaveza EP Opreme. Tokom avgusta 2017. godine, GTB je protestovao avansne garnacije u iznosu USD 10.6 miliona. Nakon toga vodili su se pregovori sa Investitorom radi rešavanja kompleksne situacije u Minsku, pre svega, pitanja nadoknade za opremu koju je EP Oprema, shodno Ugovoru i prethodnoj saglasnosti Investitora, već nabavila i isporučila na gradilište. Budući da do iznalaženja rešenja nije došlo tokom medijacije, GTB je raskinuo ugovor i protestovao performans garanciju u iznosu USD 5.05 miliona. EP Oprema je podnela arbitražni zahtev krajem 2017. godine i očekuje se arbitražna presuda krajem februara 2019. godine.

Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na protestovanu garanciju za dobro izvršenje posla od strane Gazprom Transgas, Belorusija dana 10. novembra 2017. godine u iznosu USD 5.005 hiljada. Budući da se radi o neosnovano protestovanoj garanciji, kao i da je podnet arbitražni zahtev, Društvo nije izvršilo ispravku vrednosti potraživanja jer smatra da će isto povratiti u narednom periodu.

33. KAPITAL

U 000 dinara

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja	Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	144,131	6,922	29,939	249,081	(1,487)	(1,607)	894,579	1,321,558
Neto dobitak za godinu							19,071	19,071
Povećanje/Smanjenje						1,516	(126,048)	(124,532)
Ostali sveobuhvatni rezultat:								
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju						80,671		80,671
b) Revalorizacija								
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					5,736			5,736
Svega - ostali sveobuh. rezultat					5,736	80,671		86,407
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2016.	144,131	6,922	29,939	249,081	4,249	80,580	787,602	1,302,504
Korekcije							11,812	11,812
Povećanje/Smanjenje								
Raspodela dobiti							(187,722)	(187,722)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	144,131	6,922	29,939	249,081	4,249	80,580	611,692	1,126,594
Neto dobitak za godinu							379	379
Povećanje/Smanjenje						(80,670)		(80,670)
Ostali sveobuhvatni rezultat:								
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju						4		4
b) Revalorizacija				1,299				1,299
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.				(195)	901			706
Svega - ostali sveobuh. rezultat				1,104	901	4		2,009
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2017.	144,131	6,922	29,939	250,185	5,150	(86)	612,071	1,048,312
Korekcije							1,414	1,414
Povećanje osnovnog kapitala								
Raspodela dobiti								
Stanje na dan 31. decembra 2017.	144,131	6,922	29,939	250,185	5,150	(86)	613,485	1,049,726

33a) Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne registre B.D. 8041/2005 od 18.04.2005. godine iznosi RSD 144.131 hiljada.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2018	2017
Akcijski kapital :		
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica	97,826	97,826
b) Akcijski kapital eksterno	46,305	46,305
<i>Svega</i>	<i>144,131</i>	<i>144,131</i>
Udeli društava sa ograničenom odgovornošću		
Ulozi		
Državni kapital		
Društveni kapital		
Zadružni udeli		
Emisiona premija		
Ostali osnovni kapital	6,922	6,922
UKUPNO	151,053	151,053

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital Društva čini 351.540 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 410 RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Oprema AD na dan 31.12.2018. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Akcionar	Broj akcija	%
ENERGOPROJEKT HOLDING AD	238.601	67,87%
NAPRED RAZVOJ AD	104.651	29,77%
Đukić Nedeljko	1.106	0,31%
ERSTE BANK CUSTODY	776	0,22%
Hristić Jasminka	764	0,22%
Ostali	6.342	1,61%
Ukupno	351.540	100%

Akcijama Društva se trguje na tržištu MTP Beogradske berze.

33b) Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2018	2017
Zakonske rezerve	29,939	29,939
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	29,939	29,939

33c) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	2018	2017
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine		
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina:		
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	246,646	246,033
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	3,539	3,048
<i>Svega</i>	<i>250,185</i>	<i>249,081</i>
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina		
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme		
Ostale revalorizacione rezerve		
UKUPNO	250,185	249,081

Na poziciji revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacija nekretnina evidentirani su efekti knjiženja fer vrednosti objekata i knjiženja shodno MRS 12, kao što sledi:

RSD 000

	Efekti knjiženja fer vrednosti	MRS 12	Stanje
EP zgrada - radne prostorije	168,378	25,257	143,121
EP zgrada - garaza	3,657	548	3,109
EP zgrada - zajednicke prostorije sa namenom	16,860	2,529	14,331
EP zgrada - radne prostorije bez namene	26,694	3,854	21,840
EP zgrada - skloniste	7,068	1,060	6,008
EP zgrada - pasarele i hodnici	67,793	10,169	57,624
EP zgrada	290,172	43,526	246,646
Poslovni prostor Kragujevac	3,394	509	2,885
Stanovi Sijerinska banja	192	29	163

33d) Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)

Struktura nerevalorizacionih dobitaka po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Aktuarski dobitci ili gubici po osnovu planova definisanih primanja		
Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala		
Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava		
Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	5,150	4,249
Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano ulaganje		
Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka		
Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		80,670
UKUPNO	5,150	84,919

33e) Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)

Struktura nerevalorizacionih gubitaka po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (dugovna salda računa 33 osim 330)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Aktuarski dobitci ili gubici po osnovu planova definisanih primanja		
Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala		
Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava		
Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja		
Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano ulaganje		
Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka		
Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	86	90
UKUPNO	86	90

33f) Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2018	2017
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	611,692	894,579
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	(351)	945
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	(3,777)	10,867
e) Smanjenje ucesca u ppl. Energo Nigerija ltd		(100,548)
f) Raspodela dobitka		(187,722)
g) Kursne razlike	5,542	(25,500)
<i>Svega</i>	613,106	592,621
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	379	19,071
UKUPNO	613,485	611,692

34. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Troškovi za zadržane kaucije i depozite	Naknade i druge beneficije zaposlenih	Sudski sporovi	Ostala rezervisanja	UKUPNO
Stanje na dan 1. januara 2017.	18,340		8,736			27,076
Dodatna rezervisanja	12,960		1,322			14,282
Iskorišćeno u toku godine	(5,625)		(931)			(6,556)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	(8,372)					(8,372)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	17,303	0	9,127	0	0	26,430
Dodatna rezervisanja			671			671
Iskorišćeno u toku godine	(5,477)		(569)			(6,046)
Ukidanje neiskorišćenih iznosa						0
Stanje na dan 31. decembra 2018.	11,826	0	9,229	0	0	21,055

34a) Rezervisanja za troškove u garantnom roku

Uobičajena praksa je da Društvo daje garanciju na svoje proizvode za period od 1-5 godine, zavisno od projekta. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva. Shodno tome, stanje rezervisanja za troškove u garantnom periodu po projektima je sledeće:

	RSD 000
Projekat Prokop	260
DV Pančevo – Rumunska granica	9,794
Projekat Dalekovodi preko Dunava	668
Projekat DV 400 KV Beograd 20 Pančevo	1,104
Ukupno	11,826

34b) Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2018. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 4,31%), u bilansu stanja na dan 31.12.2018. godine u odnosu na dan 31.12.2017. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 5,19%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 5,74% i smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 3,06%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Preduzeću; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i

mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,

- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Preduzeća, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na desetogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 10.07.2018. godine iznosio je 4,85%; dok je godišnji prinos na petogodišnje dinarske hartije od vrednosti emitovane 11.09.2018. godine iznosio 3,74%. Ekstrapolacijom krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2021. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije “Fiskalna strategija za 2019. godinu sa projekcijama za 2020. i 2021. godinu”), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

35. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2018	2017
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima		
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana		
Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji		
Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu		
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	6,149	8,265
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	6,149	8,265

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga odnosi se na dugoročni lizing uzet od Sogelease Srbija doo za kupovinu osnovnih sredstava – vozila.

35a) Ostale dugoročne obaveze

Struktura ostalih dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2018	2017
Obaveze prema matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima		
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	0	0

36. KRATKOROCNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	2018	2017
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	269,148	
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih lica		
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	1,836,611	2,249,467
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu		
Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji		
Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		
UKUPNO	2,105,759	2,249,467

36a) Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2018	2017
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	269,148	
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih lica		
UKUPNO	269,148	0

Pregled kratkoročnih kredita od matičnih i zavisnih pravnih lica dat je u nastavku

Poverilac	Dokument	Datum kredita	Dospeće	Kamatna stopa	Valuta	Iznos u valuti	Iznos u RSD 000
EP HOLDING AD	UG.311	06.12.2018	06.03.2019	3.10%	EUR	800.000	94.556
EP HOLDING AD	UG.326	18.12.2018	18.03.2019	3.10%	EUR	70.000	8.274
EP HOLDING AD	UG.326 Anex1	28.12.2018	18.03.2019	3.10%	EUR	70.000	8.274
EP HOLDING AD	UG.302	28.11.2018	28.02.2019	3.10%	EUR	1.337.160	158.045
Ukupno							269.148

36b) Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita i zajmova u zemlji	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2018	2017
Kratkoročni krediti od banaka u zemlji:			
a) Dinarski krediti			62,682
b) Krediti sa valutnom klauzulom:		1,836,611	2,186,785
UKUPNO		1,836,611	2,249,467

Knjigovodstvena vrednosti kratkoročnih kredita u zemlji izražena je u sledećim valutama:

Struktura knjigovodstvene vrednosti kratkoročnih kredita u zemlji izražena u valutama	u 000 dinara	
	2018	2017
EUR	1,836,611	2,186,785
USD		
RSD		62,682
UKUPNO	1,836,611	2,249,467

Pregled kratkoročnih kredita od banaka u zemlji dat je u nastavku.

Poverilac	Dokument	Datum kredita	Dospeće	Kamatna stopa	Valuta	Iznos u valuti	Iznos u RSD 000
SOCIETE GENERALE BANKA	818863	03.08.2017	30.09.2019	2,8%	EUR	575,000	67,962
UNICREDIT BANKA	R612/18	30.11.2018	02.10.2019	3M Euoribor +3%	EUR	1.859,879	219,828
ADDIKO BANK	AA17303840Q9	30.10.2017	30.09.2019	3M Euoribor +3,10%	EUR	4,050,000	478,688
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600195.0	10.11.2017	13.11.2018	3M Euoribor +3%	EUR	2,700,000	319,125
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600204.3	22.12.2017	22.12.2018	3M Euoribor +3%	EUR	190,000	22,457
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600236.1	29.03.2018	29.03.2019	3M Euoribor +3%	EUR	177,000	20,920
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600249.3	31.05.2018	31..05.2019	3M Euoribor +3%	EUR	810,000	95,738
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600252.3	12.06.2018	12.06.2019	3M Euoribor +3%	EUR	4.000.000	472.778
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600257.4	22.06.2018	22.06.2019	3M Euoribor +3%	EUR	177.000	20.920
KOMERCIJALNA BANKA	00-410-7600262.0	04.07.2018	04.07.2019	3M Euoribor +3%	EUR	1.000.000	118.195
Ukupno							1.836.611

37. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2018	2017
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	40,060	67,097
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	181,809	380,254
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu	3,712	2,192
UKUPNO	225,581	449,543

Obaveze po osnovu primljenih avansa od ostalih povezanih pravnih lica se odnose na obaveze prema pridruženom društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu RSD 40.060 hiljada.

Obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih lica u zemlji u iznosu od RSD 181.809 hiljada se odnosi na primljene avanse od investitora za projekat Kolubara Deponija: RSD 63.959 hiljada, projekat Ada mol: RSD 92.393 hiljada i ostale projekte u zemlji: RSD 25.457 hiljada.

38. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	25	
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu		
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	6,061	32,736
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	5,807	5,820
Dobavljači u zemlji	663,321	497,358
Dobavljači u inostranstvu	130,945	66,761
Ostale obaveze iz poslovanja		
UKUPNO	806,159	602,675

Obaveze prema dobavljačima - ostala povezana pravna lica u inostranstvu u iznosu od RSD 5.807 hiljada odnose se na obaveze prema Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od RSD 663.321 hiljada odnose se na obaveze prema dobavljačima za projekte u zemlji: RSD 657.680 hiljada (projekti: Ada Mol (RSD 305.731 hiljada), Deponija Kolubara (RSD 246.063 hiljada), Beograd na vodi (RSD 32.866 hiljada) i ostalo (RSD 73.020 hiljada) i ino projekte RSD 5.641 hiljada.

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od RSD 130.945 hiljada odnose se na obaveze prema dobavljačima za projekte u zemlji: RSD 59.484 hiljada i ino projekte RSD 71.461 hiljada.

Struktura i starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u nastavku.

OBAVEZE IZ POSLOVANJA kto 43	NEDOSPELO	0-30 DANA OD DOSPECA	30-60 DANA OD DOSPECA	60-90 DANA OD DOSPECA	90-180 DANA OD DOSPECA	180-365 DANA OD DOSPECA	PREKO 365 DANA	TOTAL
Povezana pravna lica EP	187						5.899	6.086
Ostala pravna lica	710.005						90.068	800.073
ENERGOTEHNIKA-JUZNA BACKA	909						26.767	27.676
KODAR ENERGOMONTAZA AD							28.718	28.718
HIDRO-TAN DOO	18.148							18.148
ABB doo	46.252							46.252
LEGAS GROUP	26.451							26.451
PLANUM GP AD	138.298							138.298
CCE Slovenija	10.522							10.522
AHI Carrier	51.569							51.569
Wolf Gmbh	50.660							50.660
Grappa doo	56.492							56.492
Termo tim	31.976							31.976
Credo	14.071							14.071
Elite Steel Construction	13.997							13.997
Selbi	27.258							27.258
Teknoxgroup Srbija doo	23.351							23.351
Lindab	20.497							20.497
Ostali	179.554						34.583	214.137
UKUPNO kto 43 (I+II):	710.192						95.967	806.159

39. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2018	2017
Obaveze iz specifičnih poslova:		
a) Obaveze iz specifičnih poslova - matična i zavisna pravna lica		
b) Obaveze iz specifičnih poslova - ostala povezana pravna lica		
c) Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica		
<i>Svega</i>	-	-
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	32,756	31,347
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja		
b) Obaveze za dividende	6,269	6,269
c) Obaveze za učešće u dobitku		
d) Obaveze prema zaposlenima	839	777
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	222	222
f) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	2,999	2,585
g) Obaveze za kratkoročna rezervisanja		
h) Ostale razne obaveze	2,096	3,805
<i>Svega</i>	12,425	13,658
UKUPNO	45,181	45,005

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u iznosu od RSD 32.756 hiljada (obaveze za neto zarade i naknade zarada, poreze i doprinose, obaveze Komorama za zarade u zemlji i inostranstvu i dr.)

40. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**40a) Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost**

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2018	2017
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	986	1,316
UKUPNO	986	1,316

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza ino kompanije EPO Begrad, Belorusija.

40b) Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Obaveze za porez iz rezultata - EP Oprema	9,755	62
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	2,899	2,663
UKUPNO	12,654	2,725

Obaveze za ostale poreze se odnose na obaveze za porez na dividendu (RSD 931 hiljada), javne dažbine na privremeno-povremene poslove (RSD 1.830 hiljada) i obaveze za zaposljavanje invalidnih lica RSD 138 hiljada.

40c) Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgranicenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Unapred obračunati troškovi:		
a) Unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		15,749
b) Unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	19,851	172,638
<i>Svega</i>	<i>19,851</i>	<i>188,387</i>
Unapred naplaćeni prihodi:		
a) Unapred naplaćeni prihodi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		
b) Unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica	369,612	
<i>Svega</i>	<i>369,612</i>	<i>-</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	10,605	617
UKUPNO	400,068	189,004

Unapred naplaćeni prihodi se odnose na fakturisane neizvršene radove na projektu Ada mol u iznosu RSD 369.612 hiljada.

Unapred obračunati troškovi odnose se na sledeće:	RSD 000
Troškovi kamate na kredite	4.090
Projekat RTB Bor	15.761
Ukupno	19.851

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničeni PDV u Srbiji i obuhvata se u poreskoj prijavi narednog perioda.

41. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	2018	2017
Odložena poreska sredstva	1,621	1,724
Odložene poreske obaveze	(41,546)	(41,797)
Neto efekat odloženih poreskih sredstava/(obaveza)	(39,925)	(40,073)

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu: odbitnih privremenih razlika, i neiskorišćenih poreskih kredita prenetih u naredni period. Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Shodno aktuelnom Zakonu o porezu na dobit, uvažavajući i pretpostavku o neograničenom trajanju društva, po pravilu, priznaju se odložena poreska sredstva po osnovu odbitnih privremenih razlika. S druge strane, za priznavanje odloženih poreskih sredstava po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka i poreskih kredita, potrebno je izvršiti projekciju poreskog bilansa za period kada je, shodno zakonskim rešenjima, po ovim osnovama, moguće umanjiti obavezu poreza na dobit.

Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku godine bile su kao što sledi:

u 000 dinara

Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost sredstava koja se amortizuju je veća od poreske vrednosti sredstava		Kapitalni dobiti kod investicionih nekretnina i stalnih sred. namenjenih prodaji	Ostalo	Ukupno
	Nekretnine	Nematerijalna imovina, postrojenja i oprema			
Stanje 01.01.2017. godine	42,166			(1,438)	40,728
Na teret/u korist bilansa uspeha	(369)			(286)	(655)
Direktno na teret kapitala					0
Stanje 31.12.2017. godine	41,797	0	0	(1,724)	40,073
Na teret/u korist bilansa uspeha	(446)			103	(343)
Direktno na teret kapitala	195				195
Stanje 31.12.2018. godine	41,546	0	0	(1,621)	39,925

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2018	2017
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	40,073	40,728
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	39,925	40,073
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	148	655

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2018	2017
Odloženi poreski (prihodi)/ rashodi perioda	(343)	(655)
Revalorizacione rezerve	195	
Neraspoređeni dobitak prethodne godine		
UKUPNO	(148)	(655)

Odloženi poreski prihod perioda u iznosu od RSD 343 hiljada je priznat u korist rezultata Društva u 2018. godini, kada je ustanovljeno smanjenje stanja odloženih poreskih obaveza.

42. HIPOTEKE I OSTALA PRAVA UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Nema

43. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2018	2017
Primljena jemstva, garancije i druga prava	2,946,224	3,941,355
Data jemstva, garancije i druga prava	7,694,561	10,460,271
Ostalo	2,536	2,536
UKUPNO	10,643,321	14,404,162

Struktura datih jemstva, garancija i drugih prava:

Data jemstva, garancije i druga prava	u 000 dinara	
	2018	2017
Data jemstva	6.584.989	8,768,383
Data garancije	1.109.612	1,691,888
Druga prava - Akreditivi		
Ukupno	7.694.561	10,460,271

Data jemstva davana su povezanim pravnim licima u EP sistemu i na dan 31.12.2018. godine se odnose na sledeće:

	RSD 000
EP Holding	901,224
EP Niskogradnja	2,287,162
EP Visokogradnja	3,396,554
Ukupno	6,584,949

U nastavku je dat pregled **datih garancija** po bankama.

	RSD 000
Raffaisen bank	333,715
FG Eurobank	126,809
Uni Credit	201,492
Direktna Banka (Pireus banka)	152,316
Societe Banka	295,279
Ukupno	1,109,612

Primljena jemstva od povezanih pravnih lica u EP sistemu za otvorene kreditne linije kod banaka koja su u korišćenju data su u nastavku.

Banka	RSD 000	Jemac
FG Eurobanka	126,809	EP sistem
Raiffeisen banka	333,715	EP sistem
SOGe	363,241	EP sistem
UniCredit	421,320	EP sistem
Addiko banka(Hipo)	478,688	EP sistem
Direktna Banka(Pireus)	152,316	EP sistem
Komercijalna banka	1,070,134	EP sistem
	2,946,224	

44. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Prihodi:		
EP Holding	14,636	14,749
EP Visokogradnja	331,998	692,575
EP Niskogradnja	89	7,941
EP Entel		3
EP Hidroinzenjering	297	386
EP Urbanizam i arhitektura	278	386
EP Garant	4,767	55
EP Industrija	-	815
Zecco Zambia		-
Encom	-	-
EPO Belgrad	-	303
EP Oprema Crna Gora	-	-
<i>Svega</i>	<i>352,065</i>	<i>717,213</i>
Rashodi:		
EP Holding	46,892	54,571
EP Visokogradnja	897	5,766
EP Niskogradnja	-	2,180
EP Entel	-	30,749
EP Hidroinzenjering	24	418
EP Urbanizam i Arhitektura	23	1,024
EP Garant	1,611	12,728
EP Energodata	617	744
Zecco Zambia	14	153
Encom	727	1,287
EPO Belgrad	22,724	32,139
EP Oprema Crna Gora	1	25
<i>Svega</i>	<i>73,530</i>	<i>141,784</i>
UKUPNO	425,595	858,997

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Potraživanja:		
EP Holding	24,432	26,902
EP Visokogradnja	84,348	210,347
EP Niskogradnja	-	76,331
EP Urbanizam i arhitektura	10,080	9,825
EP Entel	-	-
EP Hidroinženjering	10,473	10,200
Zecco Zambia	5,664	5,099
Encom	-	-
EP Garant	-	3,683
EPO Belgrad	-	813
EP Oprema Crna Gora	591	592
<i>Svega</i>	<i>135,588</i>	<i>343,792</i>
Obaveze:		
EP Holding	269,173	-
EPO Belgrad	-	-
EP Visokogradnja	6,039	64,547
EP Niskogradnja	-	-
EP Enrgodata	23	22
EP Industrija	-	-
EP Garant	-	2,132
<i>Svega</i>	<i>275,235</i>	<i>66,701</i>
UKUPNO	<i>410,823</i>	<i>410,493</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija. Obaveze ne sadrže kamatu.

45. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. Iskazane vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2018. godine, obuhvataju samo glavnice po sporovima.

Tužilac	Prvostepeni postupak	Drugostepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	4	2	6
Pravno lice	1		1
UKUPNO	5	2	7
u 000 dinara			
Fizičko lice	2,046	73	2,119
Pravno lice	5,195		5,195
UKUPNO	7,241	73	7,314

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tužilac	Osnov tužbe	Visina potencijalne obaveze u 000 dinara
Stanojković Milorad	Naknada štete	10
Marinković Staniša	Naknada štete	304
Stanojlović Čedomir	Naknada štete	261
Ristić Čedomir	Naknada štete	63
Ćirović Novica	Naknada štete	100
Cvetković Milan	Naknada štete	1,381
Stankovic Vladan	Naknada štete Mesecna renta 8.000 rsd	
Djordjevic Goran	Smetanje poseda	
Green Trafo doo	Dug za izvedene radove	5,195
UKUPNO		7,314

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u zemlji u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

Tuženo lice	Prvostepeni postupak	Drugostepeni postupak	Ukupno
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice			-
Pravno lice	4		4
UKUPNO	4	0	4
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice			
Pravno lice	<i>RSD 120.000</i> <i>EUR 1.697.995,28</i> <i>USD 1.100.000</i>		<i>RSD 120.000</i> <i>EUR 1.697.995,28</i> <i>USD 1.100.000</i>
UKUPNO	<i>RSD 120.000</i> <i>EUR 1.697.995,28</i> <i>USD 1.100.000</i>		<i>RSD 120.000</i> <i>EUR 1.697.995,28</i> <i>USD 1.100.000</i>

Detaljnije informacije o sudskim sporovima u zemlji u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tuženo lice	Osnov tužbe	Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara
Opština Medveđa	Povraćaj datog	120,000
Green Trafo doo	Naknada štete i povracaj avansa	EUR 138.995,28
Klinički centar Srbije	Naknada štete	EUR 1.559.000
GP Rad u stečaju	Dug	USD 1.100.000
UKUPNO	<i>RSD</i>	<i>120,000</i>
	<i>EUR</i>	<i>1,697,995.28</i>
	<i>USD</i>	<i>1,100,000.00</i>

Društvo je na međunarodnom nivou podnelo sledeće arbitražne zahteve :

1. Arbitražni postupak sa SNC Lavalin

Odnosi se na potraživanje od 1,27 mln EUR koje najvećim delom proizilazi iz overenih situacija, jedne neoverene situacije i posebnih računa;

Rizici – ugovoreno je plaćanje po principu “back to back”, a SNC se još uvek nije naplatio od RTB;
Prednost – SNC je raskinuo ugovor po sopstevnom nahođenju, pa iz tog razloga EPO smatra da naplata po principu “back to back” ne važi u tom slučaju, već se primenjuje posebna odredba o plaćanju, koja reguliše plaćanje u slučaju raskida ugovora;
Osnovanost potraživanja – osnovano;
Uspeh u sporu – očekivan pozitivan ishod;
Mogućnost naplate – ukoliko bude doneta pozitivna odluka u korist EPO, mogućnost naplate je visoka;

2. Arbitražni postupak sa GTB

Odnosi se na potraživanje koje najvećim delom čini vrednost opreme (22,7 mln USD, alternativno 17,4mln USD), neosnovana naplata PB (5 mln USD), projektni radovi (1,5 mln), ostali troškovi i štete (USD, 2,6 mln, alternativno 3 mln USD);
Rizici – Investitor nije primio opremu, nije okončana izrada projektne dokumentacije; nije postignuto pozitivno mišljenje ekspertize;
Prednost – GTB je sam obustavio radove; EPO je opremu isporučila u skladu sa ugovorom; Ugovor predviđa da investitor postaje vlasnik opreme po njenom prispeću na sajt;
Osnovanost potraživanja – osnovano;
Uspeh u sporu – neizvesno;
Mogućnost naplate – ukoliko bude doneta pozitivna odluka u korist EPO, mogućnost naplate je visoka

46. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
15.03.2019. godine

Zakonski zastupnik

1. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1.2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI *(Napomena)

Do trenutka objavljivanja Godišnjeg konsolidovanog izveštaja za 2018. godinu Društvu nije dostavljen Izveštaj revizora o konsolidovanim finansijskim izveštajima za 2018. godinu tako da će Godišnji konsolidovani izveštaj za 2018. godinu biti dopunjen Izveštajem revizora u celini i kao takav objavljen u što kraćem roku.

2. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU GRUPE

- Opšti podaci;
- Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture; Podaci o upravi Društva;
- Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva, uključujući relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
- Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva i glavnih razika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo;
- Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
- Značajniji poslovi sa povezanim licima;
- Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja;
- Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- Informacije o otkupu sopstvenih akcija;
- Postojanje ogranaka;
- Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
- Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efikasnosti;
- Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Napomena: Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime	Energoprojekt Oprema AD
Sedište i adresa	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07073186
PIB	100001492
Web site i e-mail adresa	www.energoprojekt-oprema.com ep-oprema@ep-oprema.rs
Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata	8041/2005 od.18.04.2005. godine
Delatnost (šifra i opis)	4399 - Ostali nepomenuti specifični građevinski radovi
Broj zaposlenih (prosečan broj u 2018.)	290
Broj akcionara na dan 31.12.2018. godine	288
Vrednost osnovnog kapitala u 000 din	144.131
Podaci o akcijama: Broj izdatih akcija (obične) ISIN broj CFI kod	351.540 RSEPOPE48678 ESVUFR
Podaci o zavisnim društvima:	Energoprojekt Oprema Crna Gora doo, Crna Gora OOO EPO Belgrad, Belorusija
Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj	Kreston MDM Revizija d.o.o., Beograd Takovska 11
Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije	Beogradska berza, Beograd Omladinskih brigada 1

Najveći akcionari na dan 31.12.2018. godine:

Akcionar	Broj akcija	%
ENERGOPROJEKT HOLDING AD	238.601	67,87%
NAPRED RAZVOJ AD	104.651	29,77%
Đukić Nedeljko	1.106	0,31%
ERSTE BANK CUSTODY	776	0,22%
Hristić Jasminka	764	0,22%
Ostali	6.342	1,61%
Ukupno	351.540	100%

Akcijama Društva trguje se na MTP Belex tržišnom segmentu Beogradske berze.

Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

Energoprojekt Oprema ad je društvo koje se bavi izvođenjem radova i inženjeringom u opremanju objekata tehnološkom, mašinskom i elektro opremom. Izvodi radove i pruža inženjering usluge u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne energije. Oprema objekte visokogradnje, kao i hidroelektrane mašinskom i elektro opremom, instalira postrojenja za prečišćavanje plitkih i otpadnih voda, vrši radove montaže trafostanica i dalekovoda, oprema fabrike u raznim privrednim granama kompleksnom opremom i tehnologijom.

Energoprojekt Oprema je članica grupe „Sistem Energoprojekt” preko osnovnog kapitala tako što je zavisno društvo u većinskom vlasništvu matičnog društva Energoprojekt Holding ad.

Energoprojekt Oprema je matično društvo koje sa 2 zavisna društva i 1 pridruženim društvom čini grupu. Društvo je vlasnik kapitala u sledećim kompanijama:

Poslovno ime	% Učešća u kapitalu
Energoprojekt Oprema Crna Gora doo, Crna Gora	100%
OOO EPO Belgrad, Belorusija	100%
Energo Nigeria ltd, Nigerija	24,92%

Energoprojekt Oprema Crna Gora doo, Crna Gora je osnovana tokom 2013. godine.

OOO EPO Belgrad, Belorusija je osnovana tokom 2016. godine.

Učešće u kapitalu Energo Nigeria ltd je smanjeno sa 40% na 24,92% u 2017. godini.

Podaci o Upravi Društva

Članovi Odbora Direktora na dan 31.12.2018. godine:

Ime i prezime	Funkcija
Ranko Božović	Predsednik Odbora direktora
Pavle Tomašević	Član Odbora direktora
Petar Gvozdrenović	Član Odbora direktora
Gligor Obrenović	Član Odbora direktora

Članovi Izvršnog odbora na dan 31.12.2018. godine:

Ime i prezime	Funkcija
Pavle Tomašević	Direktor

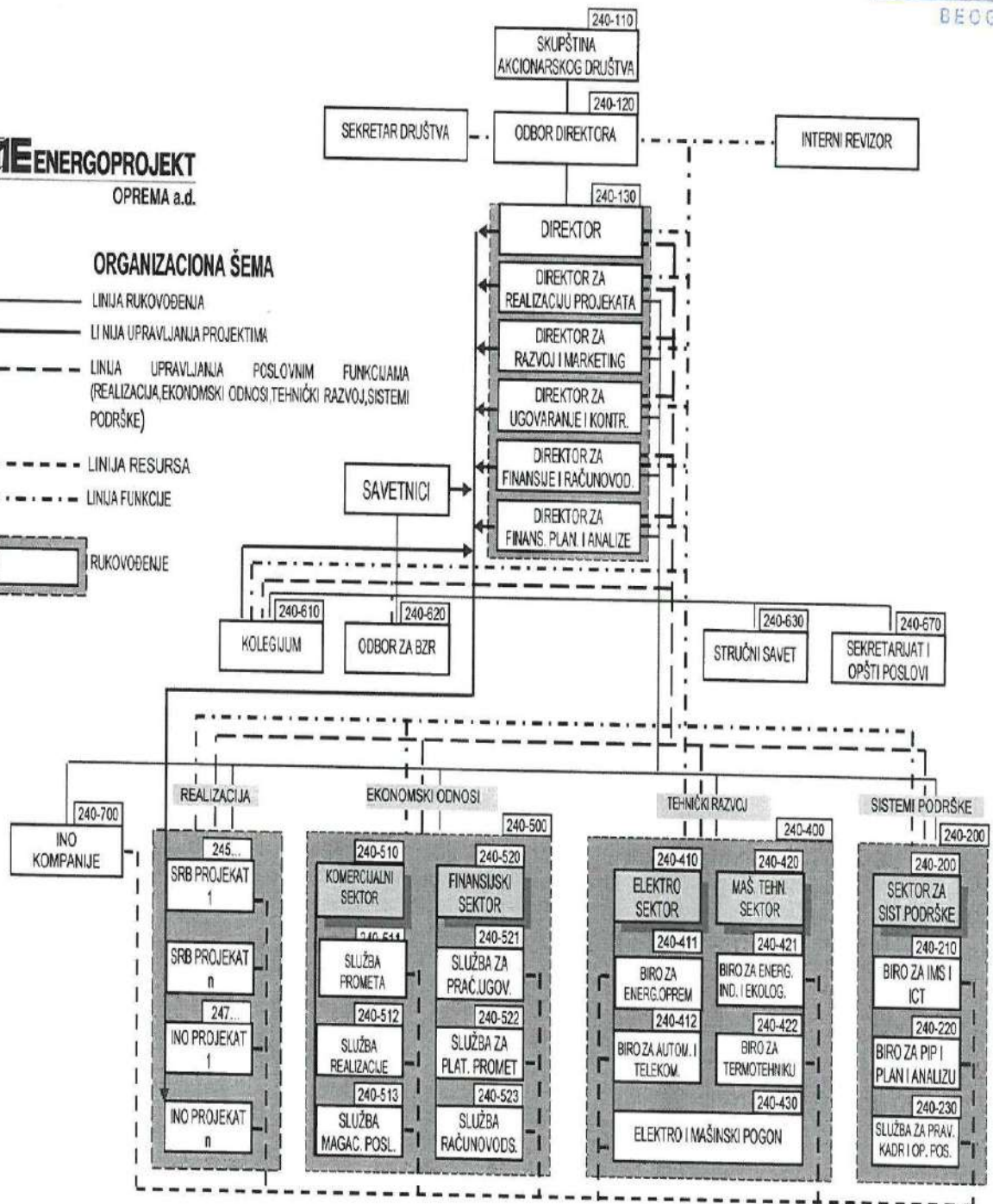
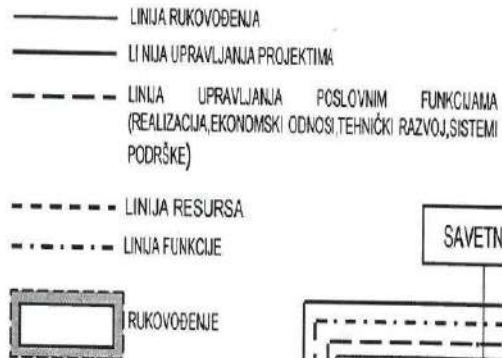
Branko Marković	Direktor za realizaciju projekata
Predrag Aleksić	Direktor za razvoj i marketing
Ljiljana Rosić	Direktor za ugovaranje i kontrolu
Dušan Đapić	Direktor za finansije i računovodstvo

Organizaciona struktura

Poslovne aktivnosti na nivou Društva su: tehnička funkcija (razvoj projekata – elektro i mašinski sektor), ekonomska funkcija (komercijala i finansije koji prate nabavku i fakturisanje usluga) i funkcija podrške (ICT, menadžment sistemi, plan i analiza, kadrovi, promocija i propaganda).

Funkcija pravnih poslova se obavlja u saradnji sa pravnom službom EP Holding koja pruža neophodnu podršku Društvu.

ENERGOPROJEKT
 OPREMA a.d.

ORGANIZACIONA ŠEMA

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva, uključujući relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomene uz redovan finansijski

izveštaj za 2018. godinu Energoprojekt Oprema ad“. U nastavku su prikazani neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja (bruto) Energoprojekt Oprema ad (matičnog društva) bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2018	2017
Poslovni prihodi	2,100,298	4,585,131
Poslovni rashodi	2,322,157	4,551,249
Poslovni rezultat	(221,859)	33,882
Finansijski prihodi	80,745	351,865
Finansijski rashodi	94,299	405,867
Finansijski rezultat	(13,554)	(54,002)
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	307,808	104,367
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	48,207	63,368
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	259,601	40,999
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda		
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	613	3,276
UKUPNI PRIHODI	2,488,851	5,041,363
UKUPNI RASHODI	2,465,276	5,023,760
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	23,575	17,603

Zarada po akciji pokazuje koliku neto dobit ostvaruje društvo po jednoj običnoj akciji i utvrđuje se deljenjem ostvarene neto dobiti sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	6.338	13.392
Prosečan broj akcija tokom godine	351.540	351.540
Neto dobitak po akciji u dinarima	18	38

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji **pokazatelji likvidnosti** Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza),

koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	2018.	2017.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1.16:1	1.09:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1.02:1	0.99:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0.05:1	0.00:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	579.387	332.557

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	2018.	2017.
Neto dobitak/gubitak	6.338	13.392
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	977.873	1.070.586
Kapital na kraju godine	904.298	977.873
Svega	941.086	1.024.230
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.67%	1.31%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji **pokazatelji finansijske strukture** Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	2018.	2017.
Obaveze	3.662.201	3.612.070
Ukupna sredstva	4.566.499	4.589.943
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.80:1	0.79:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	904.298	977.873

Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	67.129	74.768
Svega	971.427	1.052.641
Ukupna sredstva	4.566.499	4.589.943
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.21:1	0.23:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva. Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	3.601.221	3.545.567
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	185.764	8.496
Svega	3.415.457	3.537.071
Kapital	904.298	977.873
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1:0.26	1:0.28

Odluke o raspodeli dobiti po godinama:

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
Raspodela dobitka (dividende)	-	187.722

Struktura ukupnog ostvarenog konsolidovanog rezultata poslovanja (bruto) Energoprojekt Oprema ad Grupe bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2018	2017
Poslovni prihodi	2,100,298	4,585,131
Poslovni rashodi	2,321,094	4,548,319
Poslovni rezultat	(220,796)	36,812
Finansijski prihodi	75,216	356,883
Finansijski rashodi	95,347	407,486
Finansijski rezultat	(20,131)	(50,603)
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	307,808	104,367
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	48,207	63,368
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	259,601	40,999
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda		
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	613	3,276
UKUPNI PRIHODI	2,483,322	5,046,381
UKUPNI RASHODI	2,465,261	5,022,449
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	18,061	23,932

Porez na dobit i neto dobit Grupe	u 000 dinara	
	2018	2017
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	18,061	23,932
Poreski (rashod) perioda Grupe	(18,025)	(5,516)
Odloženi poreski prihod/(rashod) perioda	343	655
Neto dobitak/(gubitak)	379	19,071

Zarada po akciji pokazuje koliku neto dobit ostvaruje Grupa po jednoj običnoj akciji i utvrđuje se deljenjem ostvarene neto dobiti sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija.

<i>Pokazatelj</i>	<i>2018.</i>	<i>2017.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	379	19.071
Prosečan broj akcija tokom godine	351.540	351.540
Neto dobitak po akciji u dinarima	1	54

Enegoprojekt Oprema ad je imala 228 radnika na neodređeno vreme i 28 po ugovoru na određeno vreme, na dan 31.12.2018. godine. U ukupnom broju zaposlenih VSS/VS učestvuju 45 %, SSS/VK sa 36 %, dok KV i ostalih ima 19 %. Prosečna starost zaposlenih je 45 godine.

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo

Očekivani razvoj Društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima Društva:

- **“Srednjoročni (četvorogodišnji) plan poslovanja Energoprojekt Oprema a.d. za period od 2016. do 2020. godine”** usvojen na sednici Odbora direktora Energoprojekt Oprema a.d.;
- **“Godišnji poslovni plan Energoprojekt Oprema ad za 2019. godinu”** usvojen na sednici Odbora direktora Energoprojekt Oprema a.d..

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja Energoprojekt Oprema ad orjentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2018. godinu:

- Razrešenje problema u Minsku
- Nastavak angažovanja na ugovaranju novih poslova
- Razmatranje proširenja tržišta na nove zemlje
- Povećanje obima realizacije i profitabilnosti
- Očuvanje i podmlađivanje kadrovskog potencijala
- Jačanje planske i kontrolne funkcije u preduzeću
- Obezbeđenje daljeg porasta vrednosti kapitala i ostvarenje rezultata poslovanja koji obezbeđuje isplatu adekvatnih dividendi akcionarima
- Poboljšanje standarda rada i života zaposlenih

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je Društvo izloženo su: Produžavanje i produblјivanje svetske ekonomske krize; Smanjenje tražnje u oblasti građevinarstva; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima se realizuju poslovi;

Društvo je u proteklom periodu izgradilo čitav niz snaga, ali još uvek postoji i određeni broj slabosti koje zahtevaju ozbiljno i kreativno angažovanje svih nivoa menadžmenta u Društvu. Istovremeno Društvo će u narednom periodu raditi na realizaciji i ostvarenju prilika, a takođe i na smanjivanju rizika od prisutnih opasnosti u poslovnom okruženju.

Strateški ciljevi i strategije u narednom srednjoročnom periodu zasnivaju se na glavnim programskim opredeljenjima aktuelnog menadžmenta u vezi sledećih aspekata: Tržišna i poslovna diversifikacija poslovanja i obezbeđivanje potrebnih uslova poslovanja; Razvoj i modernizacija poslovanja, delatnosti i tehnologije rada; Poboljšanje organizacije, rukovodeće strukture i

upravljanja poslovnim procesima; Poboljšanje efikasnosti poslovanja; Obezbeđivanje i razvoj kadrova; i drugi relevantni poslovni elementi od interesa za buduće poslovanje Društva.

U poslovnom okruženju koga karakterišu globalizacija i stalni rast saradnje među kompanijama i sektorima privrede, poslovanje je izloženo sve većem broju spoljnih i unutrašnjih uticaja koji povećavaju rizike u odnosu na ostvarivanje zacrtanih ciljeva. Poslovanje bez rizika nije moguće i rizici se moraju uzimati u obzir pri donošenju odluka. Za dalji razvoj upravljanja rizicima neophodno je sprovođenje obuka na svim nivoima u kompaniji. Ustanovljene procedure upravljanja rizicima će se stalno usavršavati uz uključivanje rukovodioca svih funkcija i sektora. Društvo će koordinirati i aktivno učestvovati u funkcionalnom i organizacionom postavljanju sistema upravljanja rizicima.

Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansa do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Napominjemo, da je moguća izmena iznosa poreza na dobit, pa time i iznosa neto dobiti za 2018. godinu zbog obračuna transfernih cena, koje su sastavni deo obračuna poreza na dobit čiji je zakonski rok za predaju 29. jun 2019. godine.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekt Oprema a.d. (<http://www.energoprojekt-oprema.com>).

Značajni poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama

se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2018	2017
Prihodi:		
EP Holding	14,636	14,749
EP Visokogradnja	331,998	692,575
EP Niskogradnja	89	7,941
EP Entel		3
EP Hidroinzenjering	297	386
EP Urbanizam i arhitektura	278	386
EP Garant	4,767	55
EP Industrija	-	815
Zecco Zambia		-
Encom	-	-
EPO Belgrad	-	303
EP Oprema Crna Gora	-	-
<i>Svega</i>	<i>352,065</i>	<i>717,213</i>
Rashodi:		
EP Holding	46,892	54,571
EP Visokogradnja	897	5,766
EP Niskogradnja	-	2,180
EP Entel	-	30,749
EP Hidroinzenjering	24	418
EP Urbanizam i Arhitektura	23	1,024
EP Garant	1,611	12,728
EP Energodata	617	744
Zecco Zambia	14	153
Encom	727	1,287
EPO Belgrad	22,724	32,139
EP Oprema Crna Gora	1	25
<i>Svega</i>	<i>73,530</i>	<i>141,784</i>
UKUPNO	425,595	858,997

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2018	2017
Potraživanja:		
EP Holding	24,432	26,902
EP Visokogradnja	84,348	210,347
EP Niskogradnja	-	76,331
EP Urbanizam i arhitektura	10,080	9,825
EP Entel	-	-
EP Hidroinženjering	10,473	10,200
Zecco Zambia	5,664	5,099
Encom	-	-
EP Garant	-	3,683
EPO Belgrad	-	813
EP Oprema Crna Gora	591	592
<i>Svega</i>	<i>135,588</i>	<i>343,792</i>
Obaveze:		
EP Holding	269,173	-
EPO Belgrad	-	-
EP Visokogradnja	6,039	64,547
EP Niskogradnja	-	-
EP Enrgodata	23	22
EP Industrija	-	-
EP Garant	-	2,132
<i>Svega</i>	<i>275,235</i>	<i>66,701</i>
UKUPNO	410,823	410,493

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Saglasno usvojenim strateškim opredeljenjima, tokom srednjoročnog perioda Društvo će se usmeriti ka razvoju postojeće delatnosti u smislu daljeg poboljšanja menadžmenta kompanijom na bazi projektnog menadžmenta uz primenu novih tehnoloških rešenja i opreme, novih materijala, savremenih i ekonomičnih postupaka rada.

Energoprojekt Oprema ad je uspostavila i stalno poboljšava sopstveni integrisani sistem menadžmenta (IMS) koji obuhvata menadžment kvalitetom (ISO 9001), menadžment zaštitom životne sredine (ISO 14001), menadžment bezbednošću i zdravljem na radu (OHSAS 18001), menadžment bezbednošću informacija (ISO 27001) i menadžment energijom (ISO 50001).

Posle publikovanja novih verzija standarda, polovinom septembra 2017. godine izvršena je resertifikacija sistema menadžmenta prema standardima ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i OHSAS 18001. a krajem godine je izvršena nadzorna provera za sistema menadžmenta prema standardima ISO 27001, ISO 50001 i SR10. Takođe, posebna pažnja će se posvetiti daljoj primeni menadžment sistema u praksi uz poboljšanje procesa menadžmenta rizicima.

Dodatno, Društvo će biti usmereno ka razvoju novih delatnosti iz oblasti obnovljivih izvora energije i ekologije radeći na uspostavljanju poslovno tehničke saradnje sa raznim obrazovnim i naučno istraživačkim ustanovama, koje raspolazu znanjima iz oblasti inovativnih tehnologija i softvera.

Takođe Društvo će nastojati da doradi i poboljša postojeću softversku podršku realizaciji projekata i poslovanju uopšte, kao i da kroz učešće na projektu implementacije DMS na nivou Holdinga poboljša upravljanje poslovnom dokumentacijom.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Poslovne aktivnosti redovno se usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne, utvrđuju se programi zaštite životne sredine i angažuje se na njihovom doslednom sprovođenju. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekt Oprema organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti Društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom, garancija je da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitih vrsta otpada (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Takođe, Društvo redovno podnosi izveštaje nadležnim organima o generisanom otpadu na godišnjem nivou i redovno plaća ekološke takse za otpad koji je definisan zakonskom regulativom o posebnim tokovima otpada.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Postojanje ogranaka

Energoprojekt Oprema ad ima registrovan ogranak i predstavništvo u Belorusiji, Minsk.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju vrši rukovodstvo Društva shodno karakteristikama finansijskih instrumenata.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata i to:

- Finansijsko sredstvo/obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- Investicije koje se drže do dospeća;
- Krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efikasnosti

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, sa kooperantima se potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus pre svega stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Energoprojekt Oprema ad primenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Društva, koji je usvojen na sednici Upravnog odbora Energoprojekt Oprema ad dana 01.02.2012. godine. Kodeks je javno dostupan na internet stranici Društva.

Kodeksom korporativnog upravljanja Društva uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Društva, a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja Društva.

Osnovni cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja Društva.

Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kad za tim postoji potreba budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

**3. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE
KONSOLIDOVANOG GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog Društva, uključujući i njegova društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

*Lice odgovorno za sastavljanje
godišnjeg izveštaja:*

Energoprojekt Oprema a.d.

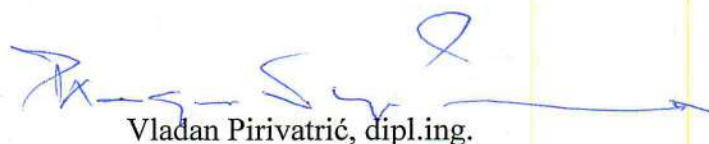
Direktor za
ekonomska poslove

Svetlana Krstić, dipl. ecc.

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Oprema a.d.

Direktor

Vladan Pirivatrić, dipl.ing.

4. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Napomena *:

Konsolidovani Finansijski izveštaji Energoprojekt Oprema a.d. za 2018. godinu su utvrđeni dana 01.04.2019. godine na 13. sednici Odbora direktora Društva. Godišnji konsolidovani izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa Društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg konsolidovanog izveštaja.

5. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA

Napomena *:

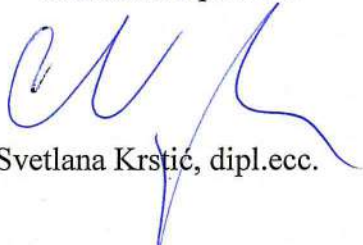
Odluka o raspodeli dobiti Društva za 2018. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj Skupštini Društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti Društva.

Društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, regulisanom tržištu, odnosno MTP, dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

*Lice odgovorno za sastavljanje
godišnjeg izveštaja:*

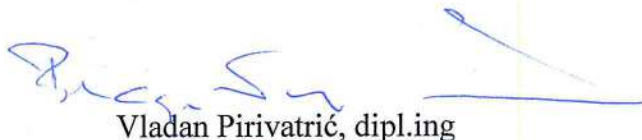
Energoprojekt Oprema a.d.
Direktor za
ekonomske poslove

Svetlana Krstić, dipl.ecc.

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Oprema a.d.
Direktor

Vladan Pirivatrić, dipl.ing

Beograd, April 2019. godine